

Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 6:56, leidžiasi 4:22

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr. Dc
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Lapkričio-November 30 d., 1970 m.

Kaina 10c

281

REIKALAUJA NUBAUSTI BĖGLIO IŠDAVĖJA

LIETUVIO IŠDAVIMAS JAV SPAUDOJE

BOSTONAS. — Pakrančių Sargybos 1-mos apygardos vadų pasielgimas, išduodant politinės globos prašantį lietuvį, buvo paminėtas visoje didžiojoje Amerikos spaudoje. Apie tą įvykį du kart (lapkričio 25 ir 26 d.) rašė "Boston Globe". Dvi dienas rašė "New York Times" ir žinią po visą Ameriką paskleidė AP agentūra. Lapkričio 25 d. šią žinią plačiai paminėjo "Detroit Free Press", duodamas pavadinimą "Yanks Return Soviet Defector".

Bostono lietuviai patyrę apie tą įvykį, kaip praneša J. Jasiūnas, pradėjo veikti lapkričio 25 d. Tuoj buvo susisiekta su abiem Massachusetts senatoriais: Brook ir Ed. Kennedy, įteiktas protestas ir gubernatoriaus Seargent istaigai. Pakrančių Sargybos vadai admiralas Ellis ir kapitonas Brown Bostono lietuvių, kaip rašo Naujienų korespondentas, bus atitinkamai "pagerbti".

Praėjusio šeštadienio "Chicago Tribune" įsidėjo vedamųjų skyriuje "Misplaced Confidence", kur sakoma, kad lietuvių pabėgėlio pasitikėjimas Amerika ir jos pareigūnais buvo apviltas. Šitokia politika yra griežtai priešinga Turkijos pasielgimui su dviem pabaltiečiais, kurie pagrobė sovietų lėktuvą bėgdami į Turkiją.

Vedamasis sako, kad Turkija yra mažesnė valstybė, be to, gyvena kaimynystėje su sovietų milžinu ir tai Turkijai turėjo pakankamai stiprius nervus pasakyti Kremlinui: "Ne!" Tačiau Amerika paneigė egzistencijos teises vyrui, kuris nieko nesužadėjęs bėgdamas į Ameriką laivą. "Tribune" sako: Tas lietuvis įėjus dabar yra daug liūdnesnis, negu šokdamas ant "Vigilant" denio. Ir mes esame liūdnesni.

Liuteronų kunigų rezoliucija

Mėnesinio žurnalo "Religion in Communist Dominated Areas" š. m. liepos – rugpj. laidoje, leidžiamoje New York'e, įdėta Baltijos liuteronų kunigų rezoliucija, pasiūlyta Pasaulio Liuteronų Federacijos konferencijai, įvykusiai liepos mėn. Paryžiuje. Rezoliucijoje prašoma: a. melstis už gyvenančius sovietinėje okupacijoje krikščionis, kurie tebėra ištikimi Viešpačiui ir liuteronų Bažnyčiai, b. pabrėžta, kad Baltijos valstybėse okupantas paneigė žmogaus teises, J. T. deklaracijoje paskelbtas; prašoma daugiau rūpintis liuteronų Bažnyčia Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Rezoliucija pateikta šių kunigų: latvio — Arnold Lusis, lietuviu — Anso Trakio ir esto — Joak Taul.

Rezoliucija konferencijoje nebuvo priimta, kaip ir daug kitų rezoliucijų, kuriomis buvo liečiamos atskiros valstybės.

Tame pat biuletenyje įdėtas kun. St. Railos padėkos laiškas ryšium su ankščiau biuleteny įdėtu Lietuvos kunigų me morandumu, įteiktu Sovietų Rusijos vyriausybei, dėl jos neteisėtų veiksmų tvarkant tikinčiųjų ir Bažnyčios reikalus Lietuvoje (E.)

— Vilniuje neseniai išleistas Lietuvių Kalbos Žodyno aštuntasis tomas. Jis prasideda raide "M" (nuo "mėlti") ir baigiasi raide "O". (E.)

IŠ VISO PASAULIO

BERLYNAS. — Komunistinė Rytų Vokietija vėl pradėjo trukdyti susisiekimą tarp Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno. Ant kelių buvo nuvesti barjerai, uždegtos raudonos šviesos. Komunistai protestuoja prieš pirmadienį numatytą krikščionių demokratų, Bonos parlamento narių, suvažiavimą Vakarų Berlyne. So vietų ambasadorius Abrasimovas įteikė protestą kitiems sąjungininku vadams Berlyne. Komunistų spauda šį suvažiavimą vadina provokacija, siekiančia sutrukdyti keturių didžiųjų valstybių derybas dėl Berlyno, kad parlamentas galėtų neratifikuoti V. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sutarties.

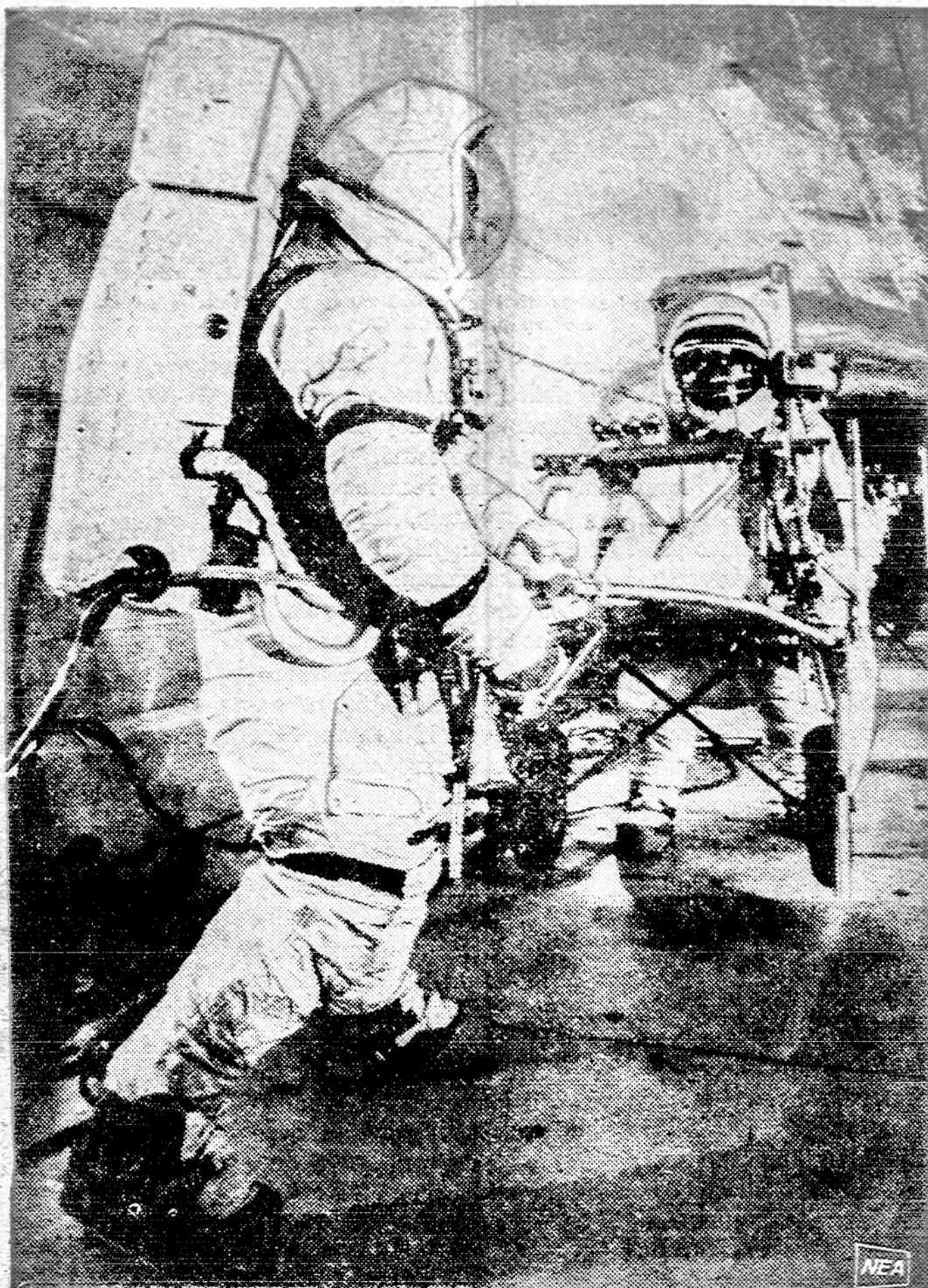
WASHINGTONAS. — FBI direktorius Edgar Hoover, pradedamas savo istaigai daugiau lešų, senato komitetui papasakojo, kad viena radikali grupė, vadovaujama dviejų kunigų, Jėzuitų Philip ir Daniel Berlingan, planavo pagrobti aukštą vyriausybės narį, Baltųjų Rūmų pareigūną. Ta grupė susidedanti iš katalikų kunigų, vienuolių ir mokytojų, planavo reikalauti už to pareigūno paleidimą sustabdyti bombardavimus. Pietryčių Azijoje ir paleisti visus politinius kalinius Amerikoje. Ta pati grupė planavusi susprogdinti Washingtono miesto elektros laidus ir dujų vamzdžius, tuo siekdama suparalizuoti vyriausybės veiklą.

WASHINGTONAS. — Juodųjų Panterų ir jų rėmėjų suvažiavimas svarstė Washingtono naujos Amerikos konstitucijos projektą. Siūloma įsteigti pasaulinę vyriausybę, be atskirų valstybių ir sienų. Tokioje pasaulinėje valstybėje nebūtų kapitalizmo, rasizmo ir pasaulio turtai būtų padalinoti visiems gyventojams vienodai.

ANCHORAGE. — Kareivių pilnas lėktuvas Aliaskoje beklidamas iš aerodromo, sudužo. Lėktuvas turėjo skristi į Vietnamą. Nelaimėje žuvo virš 50 kareivių, buvo nemažai sužeistų, tačiau 171 liko gyvas.

ATĖNAI. — Graikijos saugumo policija suėmė 28 asmenis, veikčius prieš valdžią. Suimtųjų tarpe yra du buvusio parlamento nariai.

MANILA. — Popiežiaus laikos pamaldos Filipinuose sutraukė į didelį parką pusantro milijono žmonių. Popiežiaus savo pamokslė ragino valdančius ir turtinguosius kreiptis didesnį dėmesį į pasaulio vargšus. Jie buvo skiriamai: "jauniems, darbininkams, skurdžiams, liaudžiai". Jis ragino katalikus kovoti prieš Vakarų materializmą, prieš bedievybę ir skatino statyti teisingesnę ir vieningesnę bendruomenę.

Apollo 14 astronautai, kurie skris į mėnulį sausio 31 d. praeina kietą freningą. Šiame paveiksle astronautai Alan Shepard ir Edgar Mitchell pratikuoja su įvairiais aparatais mėnulio sąlygose, kur nėra žemės traukimosios jėgos.

VARŽO RYŠIUS SU VAKARŲ PASAULIU

Rusai siekia suvaržyti sovietų piliečių ryšius su laisvuoj pasauliu. Tokia peršasi išvada, neseniai jiems pakelus vizos mokestius, vykstant į JAV ir kitus "kapitalistinius kraštus". Dabar vizos mokestis siekia 400 rublių ir tik 40 rub. keliaujantiems į komunistinio režimo kraštus.

Bostono leidžiamas "The Christian Science Monitor", š. m. lapkričio 18 d. laidoje įdėjo tų vizų klausimu Juhan Kangur laišką. Jis teigia, kad tie nauji mokesčiai turi aiškų tikslą: suvaržyti asmeninius, ligšiol ribotus, sovietų piliečių ryšius su Vakarų pasauliu.

Svarbiausia, kad tos naujos priemonės nukreiptos prieš sovietų okupuotų Baltijos kraštų piliečius. Jie turi daugiausia giminių, pasitraukusių į Vakarus, prieš rusams okupuojant jų kraštus. Dabar atrodo, kad tie apsilankymai Vakaruose sovietų laikomi esą pavojingais komunistinei sistemai. Be to, turint galvoje žemus atlyginimus Sovietijoje, nauji vizų mokesčiai gali visai uždaryti kelią kelionėms į Vakarus.

Laiško autorius dar atkreipė dėmesį į nepaprastai aukštus studentų, iš Vakarų į Sovietų Sąjungą, maitus. Esą, sovietai vykdo "žiaurų žaidimą, išnaudodami jaunuosius atskirtų giminių ryšius ir siekdami įsigyti tvirtos valiutos". (E.)

— "Vagos" leidykla Vilniuje išleido M. K. Čiurlionio sesers Jadvygos Čiurlionytės atsiminimų knygą apie žymųjį dailininką ir muziką — "Atsiminimai apie M. K. Čiurlionį". El materializmas, prieš bedievybę ir skatino statyti teisingesnę ir vieningesnę bendruomenę. (E.)

Ar čia apkiautimas ar liberalo maniera?

"LITHUANUS", nr. 2, vol. 16, 1970 m. Turiny lietuvių, latvių ir estų autorių straipsniai apie Baltijos kraštų literatūrą. Su apgailestavimu tenka pabrėžti, kad du lietuvių autoriai, Alg. Antanaitis ir Vyt. Kavolis, nagrinėdami lietuvių literatūros okup. Lietuvoje kūrinį, tiek straipsnių antraštelė, tiek tekste rašo: "Soviet Lithuania", "Soviet-Lithuanian literature" ir t. t. Panašiai ir latvio J. Sileniekis straipsnyje.

Nejaugi autoriai nenuvokia, kad sąvokos "Soviet Lithuania" naudojamos sovietų ar nenusimanančių spaudos JAV-se? Vienintelis A. Rannit savo recenzijoje (ji įdėta ir "Baltic Review") teisingai pažymėjo: "Soviet occupied Estonia". (E.)

Vakarų kūriniai

"Vagos" leidykla Vilniuje išleido pjesių rinkinį "XX amžiaus dramaturgija". Išspausdinti penki Vakarų dramų kūriniai, anksčiau nebuvę išversti į lietuvių kalbą ir Lietuvoje nestatyti. Tai E. Ionesco "Pamoka", S. Beckett "Laimingos dienos", G. Osborne "Nepriimtini pasirodymai", H. Pinter "Sargas" ir Max Frisch "Biografija: vaidinimas". Įdėtas D. Judelevičiaus straipsnis apie vak. Europos pokario dramaturgijos raidą. (E.)

— Š. m. lapkričio 12 d. p. Kažekai dalyvavo pamaldose už gen. de Gaulle, kurias laikė Apaštališkas Delegatas, dalyvaujant kardinolui O'Boyle, šv. Mato katedroje.

REIKALAUJA ATLEISTI ADM. ELLIS

CHICAGO, Illinois. — Praeitą penktadienį New Bedford, Mass., miestelyje, kur yra adm. W. B. Ellis oficiali būstinė, įvyko didelės protesto demonstracijos, — praneša Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Jis susirio su Bostono lietuvių, ragino organizuoti demonstracijas ir protestuoti prieš žiaurų JAV Pakračių vadovybės elgesį su pabėgusiu lietuviu žveju.

Demonstracija neįvyks

Lietuvių Bendruomenės Čikagos Apygardos valdybos pirmininkas J. Jasaitis praneša, kad lietuvių jūrininko reikalų įvykusiame susirinkime 1970 m. lapkričio mėn. 26 d. (ketvirtadienį), Jaunimo centre numatytos demonstracijos Čikagos miesto centre šį pirmadienį neįvyks.

Valdyba ragina kitus susirinkime numatytas uždavinius vykdyti:

a. siųsti telegramas JAV Prezidentui ir Viceprezidentui ir Viceprezidentui.

b. rašyti laiškus amerikiečių laikraščiams,

c. rašyti laiškus Kongreso ir Senato atstovams reikalaujant, kad būtų sudaryta komisija iširti neteisėto Sovietams grąžinimo į laisvę pabėgusio iš Sovietinės vergijos lietuvių jūrininko.

Pranešimai ir pageidavimai lietuvių visuomenei bus skelbiami spaudoje ir per radiją.

Grasina atskirti Rytų Pakistaną

DACCA. — Rytų Pakistano įtakingas politikas šeikas Mujibur Rahman pareiškė, kad centrinei valdžiai toliau vilkinant rinkimus, jis pats imsis žygių atskirti Rytinį Pakistaną iš dabartinės Pakistano valstybės.

Šeikas Rahmanas kaltino vyriausybę kriminaliniu apsiėdimu. Jis pareiškė, kad greit pradės siųsti pagalbą nuo potvynio nukentėjusioms Pakistano saloms, tūkstančiai gyventojų būtų likę gyvi.

Jei Rytinis Pakistanas atskirtų ir įsteigtų savo atskirą valstybę, ji greičiausiai pasivadintų Bangla vardu. Nors Vakarų Pakistane yra visas valdžios centras ir stambioji pramonė, gyventojų jis turi 55 milijonus, kada Rytiniame Pakistane gyvena 75 milijonai žmonių.

Airių spaudoje

Elta pasiekė Airijoje leidžiamas laikraštis "Aiseiri", jame ne pirmą kartą teikiąs informacijas apie Lietuvos išsilavinimo kovą. Laikraščio dalis spausdinama anglų kalba. Viena paskutiniųjų numerių, spalio mėn., airių laikraštis paskelbė straipsnį, kurio antraštė "Keistas, J. Tautų vykdomas, Lenino garbinimas". Čia išsiai pateiktas Vliko š. m. balandžio 16 d. pasigtas raštas J. Tautų gen. sekretoriui U. Thanui. Rašte buvo pareikštas nepasitenkinimas J. Tautų globoje veikiančios organizacijos, UNESCO, vaidmeniu, jai šių metų pavasarį Suomijoje vykdžius Lenino gimimo sukakties minėjimą. Laikraštis dar pridūrė, kad panašų protestą J. Tautoms buvo pasiuntęs ir Estijos informacijos centras Vakaruose. (E.)

Į New Bedford, Mass., miestelį suvažiavo apylinkėje gyvenantieji lietuviai, latviai estai ir didelė daugybė amerikiečių, kurie yra pasipiktinę JAV pakračių sargybos Pirmo Distrikto vado adm. Ellis nutarimu atiduoti pabėgusį lietuvių rusams ir protestuoja prieš tokią žiaurų tremtinio atdavimo būdą. Demonstrantai reikalaujo tuojau atleisti iš pareigų adm. Ellis, kaip neturintį jokios nuovokos apie dabartinius tarptautinius santykius ir neturintį žmoniškumo jausmo. Demonstrantai priėmė rezoliucijas ir pasiuntė Washingtonui, D. C., reikalavimus tuojau atleisti adm. Ellis iš užimanų pareigų ir paruošti instrukcijas, kad ateityje pakračių sargybos vadai, taip žiauriai nesielgtų su politinės globos reikalaujančiais žmonėmis.

Šeštadienį, lygiai 12 val., Bostone įvyko kita didelė demonstracija ties federalinės valdžios namais. Bostono gyventojai protestavo prieš žiaurų federalinės valdžios atstovų elgesį su pabėgusiu lietuviu. Adm. Ellis kaip žinoma įsakė pakračių sargybos laivą "Vigilant" kapitonui Eustis išduoti pabėgusį lietuvių radijo telegrafistą. Jis buvo surištas ir išduotas rusams, kurie amerikiečių akivaizdoje pradėjo jį mušti ir spardyti.

Visą penktadienio naktį atskomingi Bostono lietuviai ruošė plakatus, kad šeštadienio demonstracijose galėtų išdėstyti federalinei valdžiai savo nepasitenkinimą dėl pabėgusio lietuvių išdavimo.

Dr. Kazys Bobelis penktadienio vakarą kalbėjo per Margučio ir Sophie Barcus radijo valandas, patardamas lietuviams siųsti protesto telegramas prezidentui, Valstybės departamentui ir JAV Coast Guard vadovybei.

Paskyrė premijas

Lapkričio mėn. pradžioje, Spalio revoliucijos išvakarėse, Sovietų Sąjungos kom. partijos C. Komitetas su vyriausybe paskelbė nutarimą dėl 1970 metų valstybinių literatūros, meno ir architektūros premijų paskyrimo. Teatro meno srityje premijos paskirtos dviem lietuviams: Vladimirui Bartusevičiui, "Lietuvos" ansamblio dirigentui ir meno vadovui ir Juozui Lingui, to ansamblio baletmeisteriui. Dar paskirtos valstybinės premijos mokslo bei technikos srityse. Iš kelių šimtų premijas gavusių, dvi teko lietuviams — kauniečiams gydytojams: dr. Aldonai Lukosevičiūtei ir dr. Alfredui Smailiui. Abu širdies ligų specialistai tai ir dirba Kauno Medicinos institute. Vilniaus spaudo apie premijas paskelbė lapkr. 7 d. laidoje. (E.)

SAIGONAS. — Vietname pradingo transporto lėktuvas, kuriame skrido 73 vietnamiečiai ir 6 amerikiečiai kariai.

Depresija mažiau palietė San Francisco, negu ji pajusta Los Angeles apylinkėse

Dabartinė ekonominė krizė ar depresija Kalifornijos šiaurėje jaučiama ne tiek aštriai, kiek pietinėje dalyje. San Francisco miestas ir jo apylinkės neturi tiek vadinamosios sunkiosios pramonės, neturi tiek modernių, kaip jų erdvių tyrinėjimo, elektronikos bei lėktuvų projektavimo bei jų gamybos įmonių, kiek jų yra į pietus nuo Santa Barbara iki Los Angeles, Long Beach ir San Diego. Kai nuo pernai valdžia ėmė mažinti erdvių tyrinėjimo ir ginklavinimo išlaidas, tuoj Los Angeles apylinkėse prasidėjo inžinierių, projektavimų, braižytojų ir kitų profesijų specialistų atleidinėjimas.

Lapkričio pradžioje Los Angeles apylinkėse buvo 6,8% bedarbių, o San Francisco ir Oakland apylinkėse bedarbių nuosimtis buvo mažesnis visu procentu (5,8%). San Francisco miesto ir apylinkių gyventojų dauguma pragyvena iš vadinamojo patarnavimų biznio (bankai, viešbučiai, restoranai, prekyba, apdraudimas ir kt.). Los Angeles apylinkėse darbininkų paklausa pradėjo mažėti jau nuo pernai rudens, o šiuo laiku depresija yra pasiekusi tokio laipsnio, jog labai sunku susirasti darbo tiek paprastiems darbininkams, tiek specialistams. Ypač sunkioje padėtyje atsideria jauni vyrai, grįžę iš Vietnamo karo. Dauguma jų neturi specialybės, kurią civiliniame gyvenime galėtų panaudoti. Kai kurie jauni vyrai, buvę kariai, norėtų eiti į mokyklą, nes gautų veterano pašalpą, tačiau mokyklos perpildytos ir į jas patekti negali.

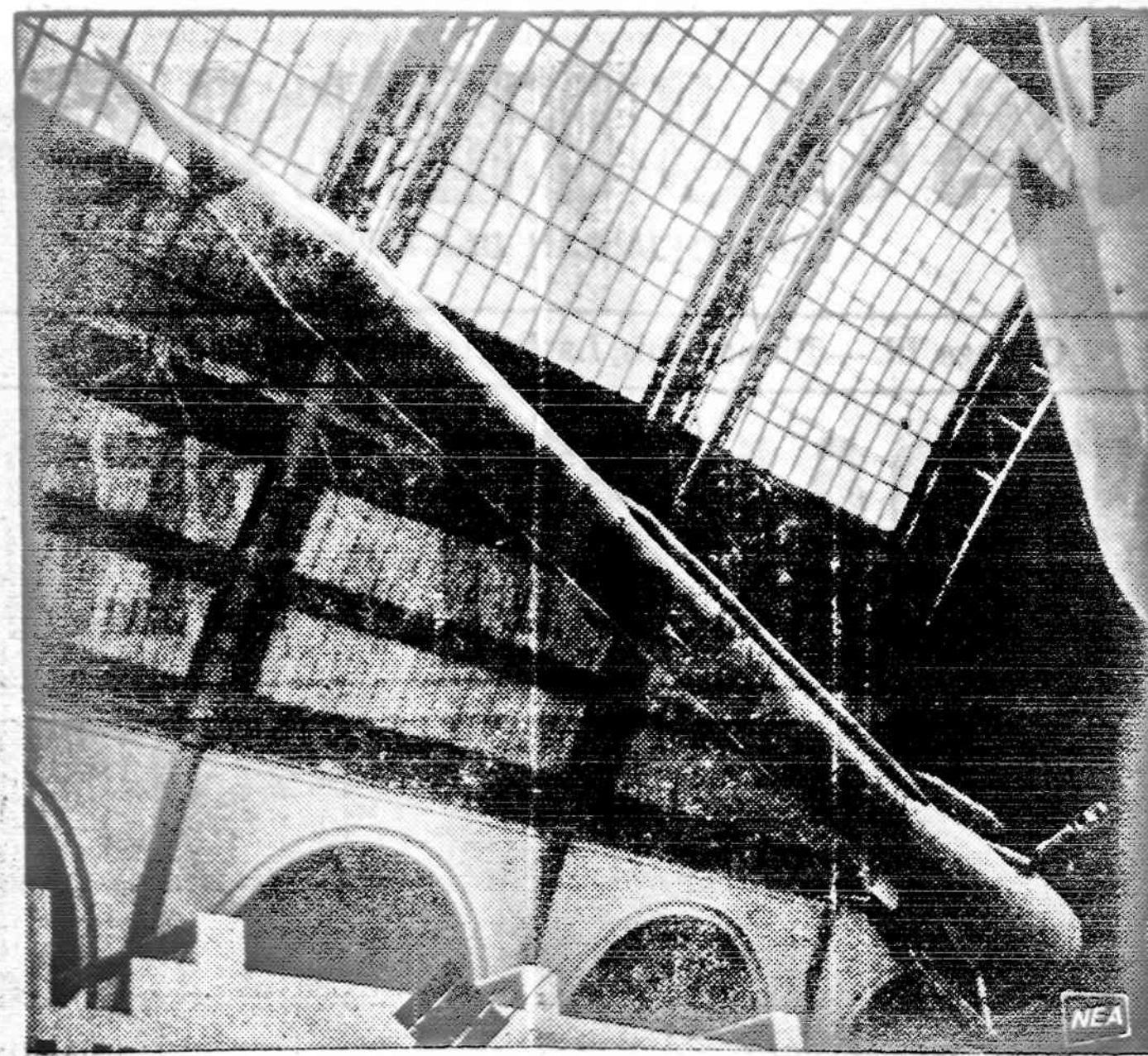
Kaip sunku Los Angeles apylinkėse susirasti darbo, aiškiai pavaizdavo Los Angeles Times spalio 8 dienos numerį. Dujų kompanija pasiskelbė, jog sandys keturis asmenis dujų su naudojimo skaitliukų patikrinimui, užrašinėtojus, į skelbimą atsiliepė daugiau kaip 700 vyrų. Dienraščio korespondentas nufotografavo tą eilę žmonių, laukiančių prie įmonės. Fotografija buvo spausdinta ir kitų miestų laikraščiuose.

Mažiau konvencijų ir parodų; mažiau besiučiamą delegatų

San Francisco miestas labai daug pelnosi iš turistų ir iš įvairių biznio parodų, organizacijų konvencijų ir kt. Tačiau šmet žymiai sumažėjo konvencijų skaičius. Kasmet įvairios firmos rengia savo naujų gaminių parodas, į kurias kviečia lankytojus iš kitų kompanijų, kurios naujus produktus galėtų pirkti ir naudoti. Sakoma, jei kuri kompanija anksčiau į parodas siųsdavo kelis ar keliolika tarnautojų susipažinti su naujais produktais, dabar į tokias parodas besiučiamą vieną ar du. Įvairių konvencijų ar parodų dalyviai programai pasibaigus dieną ar kitą pasilikdavo mieste pasisvečiuoti, bet dabar, pinigų taupydami, stengiasi tuoj iš miesto išvykti. Tokiu būdu sumažėjo pajamos viešbučių, restoranų, naktinių klubų ir kitų prekybos įmonių. Mažėja pajamos, prasideda patarnautojų atleidinėjimai, darbo valandų trumpinimas ir kitoks taupymas.

Nelengva dabar ir San Francisco mieste darbą susirasti. Tėko susitikti Berkeley mieste dvi merginas, anksčiau sekretorėm dirbusias. Vazinėdavo jos kasdien į darbą San Francisco mieste. Kai jas atleido, negalėdamos gauti tinkamo darbo, nutarė eiti į valgyklą padavėjom, tačiau ir šioje srityje darbavų labai susispausta. Keletą dienų merginos po miestą važinėjusios, kol šiaip taip nors laikinai darbą gavusios. Kai San Francisco miesto valdyba pasiskelbė, jog sandys gatvių šlavėjų, tai iš anksto, prieš dvi dienas pradėjo žmonės į eilę stoti ir laukti sandymų dienos. Per naktį ant gatvės ir miegojimo maišus įlindę darbo laukė.

Sakoma, jog San Francisco miestas krizę pradėjo pajusti tik šios vasaros pabaigoje, o kaip minėta, Los Angeles apylinkėse jau nuo praeito rudens prasidėjo didesni iš darbo atleidinėjimai. Esą nemažai žmonių, kurie jau ir bedarbio pašalpos esą išnaudoję, o darbo negauna, tad žymiai Los Angeles

Nauja sovietų raketa "Jantar" skirta tirti ionosferos dujas ir jų reakciją susimaišius su raketo motorų paleistomis dujomis.

les apylinkėse padaugėjo prasytų beturčio pašalpą gauti. Į pietus nuo San Francisco esančiuose miesteliuose, kaip Palo Alto, Sunnyvale ir San Jose mieste nuo 1960 metų buvo pradėjusi augti elektronikos pramonė. Šiuo metu tos įmonės taip pat sunkokai recesijos prispaustos, bedarbių skaičius esąs 6,6%. Kaip žinia, kai prieš rinkimus šiame (San Jose) mieste lankėsi prezidentas Nixon, jį demonstrantai negarbingai pasitiko, mėtydami akmenis. Be įvairių kitų demonstrantų buvo ir inžinierių su plakatais, kurie yra šioje apylinkėje jau senokai darbo netekę.

Priešinasi dangoraižių statymui

San Francisco apylinkėse mažiausiai krizės palietė statybos darbininkai, nes čia jau kelintą metus tiesiamas greito susisiekimo traukinio kelias (Bay Area Rapid Transit System). Iš San Francisco miesto tuneliu nusileidus į jūros dugną, kelias iškilis kitoje pusėje įlankos — Oakland mieste. Per patį Oakland taip pat ir per Berkeley miesto centrą greitasis traukinys eis po žemę, kituose ruožuose išpilti pylimai.

Greitasis kelias jau kitų metų pabaigoje bus baigtas. Įlankos dugnan jau nuleisti plieno ir betono vamzdžiai, kuriais bėgs greitieji traukiniai. Baigiama tunelių ir pylimų statyba, vyksta stočių įrengimai, dailinami bei baigiami ir požeminės stoties laiptai ir įtaisomos vietos keltuvams. Šis 800 milijonų projektas duoda uždarbio dideliui skaičiui statybos darbininkų.

Statybos darbų San Francisco mieste būtų ir daugiau, nes yra keli dangoraižių projektai paruošti, bet vis negaunama statybos leidimo. Mat, kai tik kurioje miesto dalyje norima sta-

tyti aukštus namus rašinėms ir apartamentams, tuoj ima vietos gyventojai protestuoti. Daugelis San Francisco rezidencinių namų pastatyti taip, kad gyventojai turi labai puikų vandenyno ar jūros vaizdą, tačiau kai įlankos ar vandenyno pakraščiais ima statyti dangoraižius, tai seniesiems rezidenciniams namams tokie daugiaaukščiai namai yra ne kas kita, kaip plieno ir akmenų siena, uždegianti apylinkės vaizdą ir grožį.

Kova dėl dangoraižių statybos vyksta jau kelintą metus. Diskusijos eina miesto valdybos ir statybos departamento įstaisose. Projekto sumanytojai stengiasi laimėti, senų pažiūrų žmonės ir senų laikų statybos mėgėjai naujoviškiems projektams priešinasi. Kova išėjo ir į gatvių demonstracijas: vieni nešioja plakatus, kuriuose sakoma, jog San Francisco gamtos grožį dangoraižiai gadina, o kiti, net statybos darbininkus įskaitant, išėjo į gatves demonstruoją, jog naujos statybos miesto gyventojams yra lyg auksas, todėl statybos turi būti leistos.

J. Klauseikis

Tikybą smunka

Socialinės disorientacijos judėjimas ir jaunimo atviras radikalizmas atsilepė į visų denominacijų tikybas. Kaip pavyzdys Montrealio penkios anglikonų bažnyčios žadančios susijungti į vieną bažnyčią, nes neturi pakankamai bažnyčias lankančių žmonių.

Pietų Amerikoje, galima sakyti, gyvena patys reitingiausi katalikai, bet bažnyčias lankančių skaičius nuolat mažėja. Tenai radikalus elementas disorientuoja tikinčiuosius.

M. S.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

ASTUONIOS UŽ ASTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalingais ar naudingais pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, IŠPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klaidas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVISKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtinai kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama krašto dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakytų.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Idomūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir idomos žinios apie tą šiuo metu būtiną. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Polemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštakas, SODŲ PIEVELES. Prilaukta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Valčiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBO APLINKYBES. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

Vincas Žemaitis, SODŲ VYKŲ PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politinė istorinė Suvalkių apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsiunčiant asmeniškai arba prisuntus piniginių orderių.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Kauno "Aušros" gimnazijos suvažiavimas

Mokyklos baigimas yra vienas iš svarbiausių įvykių jauno žmogaus gyvenime. Abiturientas, gavęs atestatą į rankas, jaučiasi atlikęs sunkų, ilgą ir daug pastangų pareikalavusį darbą, kurio vaisiai yra tačiau tokie svaiginančiai malonūs. Todėl ir atsisveikinimas su mokykla, mitybos mokytojų ir brangių klasių draugais yra skaudus ir liūdinantis. Paprastai tokiu momentu prisiekiamas meilad neužmiršti savo draugų ir tu mokyklos sienų, kuriose tiek daug visko buvo bendrai išgyventa, besiruošiant išeiti į suaugusių gyvenimą. Beveik tradicija virsė paprotys po eilės metų surengti mokyklos auklėtinių bei mokytojų suvažiavimą yra reta praga maloniai pabendrauti su buvusiais draugais ir pagyventi bent vienu momentu jaunystės prisiminimus.

Skandžiai nedaliai ištikus tėvynei, didelė dalis Kauno "Aušros" berniukų ir mergaičių gimnazijų mokytojų bei auklėtinių nuėjo keliu, vedusiu į tremtį. Daugeliui S. Amerikos žemynas tapo antrąja tėvyne. Bėgo metai, net dešimtys jų prabėgo nepastebimai, besikuriant naujose sąlygose. Tačiau nujaulimas sako, kad atėjo metas suvokti buvusių aušrokių suvažiavimą, jei dar norime vienas kitą pasidžiaugti, nes mūsų eilės jau pradeda pamažu tirpti, o ir mūsų brangius mokytojus, kuriuos dar turime savo tarpe, senatvė palietė. Be to, šiemet išpuola 50 metų sukaktis, kai Kauno "Aušros" gimnazija gavo savo vardą.

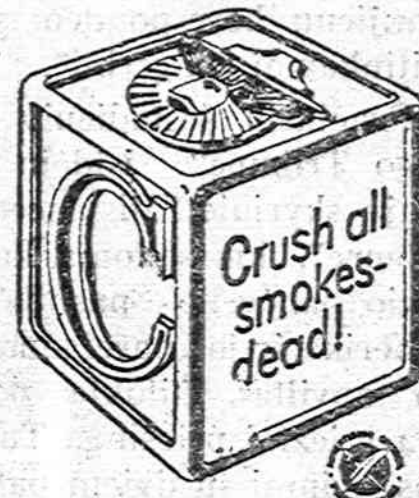
Atsižvelgiant į tai, kas anksčiau paminėta, Toronte, Kanadoje, entuziastingai nusiteikusių buv. aušrokių ir aušrokių bū-

relis susirinkimo metu išrinko organizacinį komitetą, kuriam pavedė rūpintis suvažiavimo organizavimu. Suvažiavimas yra numatytas 1971 m. gegužės 29-30 dienomis Toronte, Priskelimo parapijos patalpose. Komitetas, pradėjęs savo darbą, jau yra užmezgęs ryšius su kai kuriais asmenimis įvairiose Kanados ir JAV vietovėse. Tačiau tai tik darbo pradžia.

Kad būtų palengvintas organizacinio komiteto darbas, prašome buv. Kauno "Aušros" berniukų ir mergaičių gimnazijų mokytojų bei auklėtinių atsiųsti komiteto sekretoriaus adresą: Algis P. Stanėnas, 52 Apple Orchard Path, Thornhill, Ont., Canada (tel.: 889-7910), pranešant, kad suvažiavime dalyvaus. Į suvažiavimą kviečiama atvykti su antrosiomis pusėmis: žmonomis ar vyrais. Prašome nedelsiant registruotis, nes komitetui yra būtina žinoti, kiek asmenų suvažiavime dalyvaus, kad galėtų svečius tinkamai priimti.

Taip pat, norint gauti informaciją arba turint pasiūlymų suvažiavimo reikalu prašome kreiptis į A. Stanėną viršminėtu adresu.

Suvažiavimui ruošti organizacinis komitetas

It takes more than memories to make it from day to day.

Someday you'll be old.

When you are, you'll find that though you can taste memories, you can't eat them. Though memories can give you a warm feeling, they aren't shelter from the cold.

There's no substitute for money when you're old.

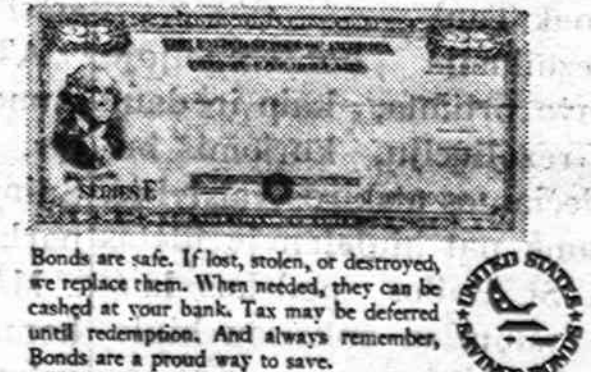
And you can have that money if you start building your nest egg now, while you're still feeling young.

One of the very basic things you can do is join the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank. Buying U.S. Savings Bonds this way makes saving almost painless.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 54% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 4%, payable as a bonus at

maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds. Start your savings plan now.

And may all your memories be happy ones.

Take stock in America.

With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not guarantee the value of these bonds. They are guaranteed as a public security by the Department of the Treasury and the Federal Reserve Bank.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPYNTUS MILIJONUS dolerių savo apdraudimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąjį Apdraudimą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVICIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kietų viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvą ir valdžiai aprašytą Lietuvos kraštą, miestelių, kaimelių ir dvasiškų išgyvenimų ir kit

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

ZODŽIŲ KOVA DĖL PAJAMŲ MOKESČIO

Kiekvienas, kuris yra susipažinęs su ekonomijos mokslu, žino, kad mokesčiai yra labai svarbus rodiklis, rodantis kokią klasę valdo kraštą.

Viešieji finansai liečia visus valstybės piliečius ir ypatingai mokesčių mokėtojus. Todėl nieko nėra stebėtina, kad tai yra gera medžiaga, kuria naudojami politikieriai, norėdami apkaltinti kitus, kad tik ne jie ir jų partija, bet priešininkai elgiasi be jokios atodairės ir mokesčių interesus su viešaisiais finansais.

Visi politikieriai jaučia pareigą ginti tą vargšą mokesčių mokėtoją, visų pamirštą ir apleistą ir net tylinį. Drąsnesni drįsta net rinkimines kampanijas metu pasisakyti už mokesčių sumažinimą ar bent žiūrėti, kad biudžetas būtų subalansuotas: jo partijos pastangomis visi deficitai būtų panaikinti ir prasidės gerovės laikotarpis visiems mažiems ir tyliems žmonėms. Anot tokių politikierių, tik dabar prasidėjęs gerovės laikotarpis, nes žmonės mokesčių mažiau mokėsčių ir turės daugiau pinigų taupyti. Jų reikalai tikrai esanti susirūpinusi.

Net dar ir laimėjus, iš pradžių neužmiršta masių guosti, kad naujoji administracija tik ir atejo žmonų pinigų taupyti. Net visi bankininkai, pavirtę departamentų sekretoriais, dirbsią nuo ankčiausio ryto ligi vėlybos nakties, rūpindamiesi mokesčių mokėtojų reikalais. Ir televizijoje stengiamasi parodyti pirmomis dienomis ntpilnai išsimiegojusius buvusius egzektuvus su jų poniomis, kurie kėlėsi anksti iš ryto pasirodyti televizijoje, kaip jie aukoja privatus

gyvenimo patogumus, stodami į valstybės tarnybą.

Propaganda ir tikrovė yra du skirtingi dalykai. Niekur politikierius nėra taip nepriklausomas po rinkimų, kaip šičia, Pinigas padeda smegenis plauti. Žmogus, vis tą patį girdėdamas, pradeda nebekreipti dėmesio į viską, kada tas žmogus ir taip neturi pakankamai laiko susigaudyti nei savo pačiuose finansinėje būklėje su visokiais išsimokėjimais ir yra priverstas dirbti noroms nenoroms taip jį gelbstinčius viršvalandžius: tie viršvalandžiai įgalina jį laimingai nuvygti ir sveikai miegoti, nes kitaip vargu ar jo finansiniai stovis susibalansuotų.

Kaip propaganda ir tikrovė skiriasi, geriausias pavyzdys yra Illinois. Paimkim tik vieną metų kalbas ir darbus, kaip mes buvome apkrauti visokiais mokesčiais.

Laimėjus respublikonams gubernatoriaus vietą tuoj pasipylė kalbos, kad demokratai nuvedė valstybę į bankrotą. Todėl respublikoniška administracija turinti pradėti spausintis, kad žmonių lėšos būtų taupiai leidžiamos ir valstybinis stovis finansiniai būtų išgelbėtas iš bankroto.

Pirmiausia išeina į viešumą George Mahin, mokesčių direktorius, buvęs aukštas Belter Government Association pareigūnas, kuris visą laiką puolė demokratams, nemokant tvarkyti finansų. Todėl jis pirmasis šokosi parodyti, kaip reikia geriau valstybės finansus tvarkyti: tuojau atleido 227 demokratų tarnautojus savo departamente, pakeisdamas respublikonais.

Mokesčių direktorių seką į viešumą viešųjų darbų direktorius. Ir tas sako, esąs priverstas

panaikinti 1,030 darbų valstybės kelių departamente, kad valstybė galėtų sutaupyti vienuolika milijonų dolerių per metus. Viešųjų darbų direktorius tai darąs atsižvelgdamas į gubernatoriaus šauksmą taupyti. Direktoriaus nuomone, tai neatilpina į kelių padidintą statybą, nes naikinami darbai nesą surišti su kelių statyba ir, sumažinant algų gavėjų skaičių, daugiau likusių pinigų keliams gerinti.

Pats gubernatorius irgi taria savo žodį. Jis sakosi sumažinęs 770 vietas Viešosios Sveikatos Departamente. Demokratai dėl to sumažinimo laikėsi skeptiški, nes jų daviniais toks sumažinimas sudarytų 55% viso departamento tarnautojų skaičiaus, kai tuo tarpu pats gubernatorius savo naujame biudžete numatęs \$2,300,000 daugiau kitų metų algoms, kaip kad buvo prieš jį.

Gubernatorių taip pat aiškina, kad Aid for Dependent Children kaštuojas \$15,242,083 per mėnesį iš federalinių ir valstybinių mokesčių. Jis ramina mokesčių, kad gubernatoriaus patyrimas rodo, jog galima su taupyti nuo \$750,000 ligi \$1,000,000 per mėnesį, nemokant pašalpyti tiems, kurie neturį teisės jas gauti. Pašalpas gaudavo 74,300 šeimų, kurių 71% gyveno Cook County ribose.

Gubernatorių paseka ir gubernatoriaus mokesčių studijų komiteto pirmininkas. Ir tas teigia įstatymų leidėjams, kad jis sumažinęs numatytą 1969 metų liepos 1 dieną deficitą iš \$7,600,000 ligi \$1,900,000. Kitaip sakant, sutvarkyta vėl \$5,700,000.

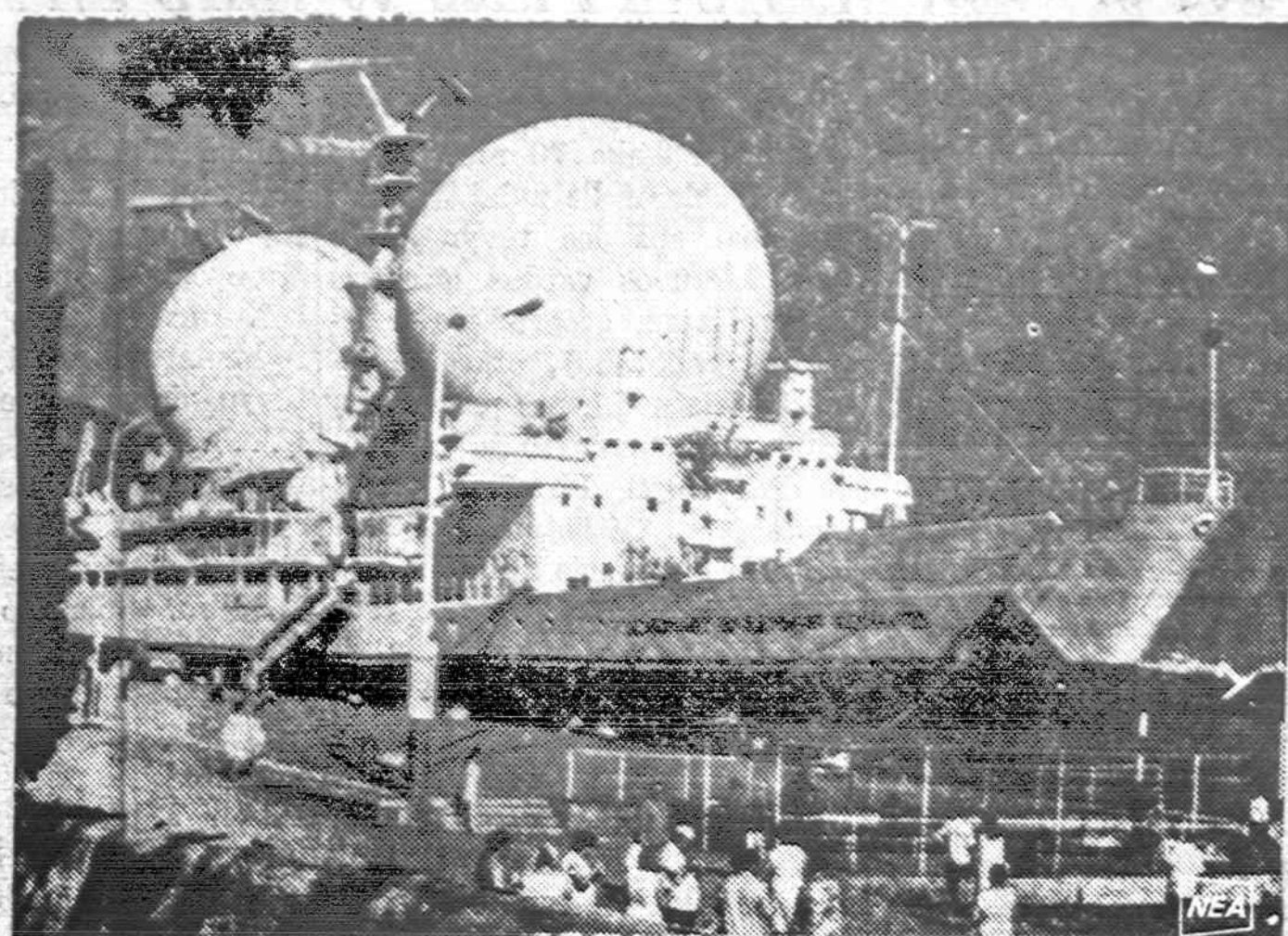
Pasiklausius tų kalbų, atrodo, kad jau beveik sutaupyta dešimtimis milijonų dolerių per tokį trumpą laiką. Toliau dar turėtų būti gražiau! Septyni milijonų deficitas, paliktas demokratų administracijos, senai sukaupu padengtas, nes visur tik taupymas ir nei vieno cento išlaidoms. Visur įvykdytas didžiausias taupumas. Milijonai sutaupyti!

Eina laikas. Taupymo propaganda turi atvesti. Pradedamas naujas darbas. Rinkiminius įkarštis atvėsta, nes vis tiek esama prie vairo. Keturiems beveik visais tybes, turinčias tokį mokesčių. Illinois universiteto prof. John Due, mokesčių žinovas, sako, kad jei Illinois mokesčiai maistui ir rūbams yra įskaitomas į visą pardavimo mokesčio procedūrą, tai tuo atžvilgiu Illinois stovi pirmoje vietoje. Mat, Illinois turi taip pat vadinamą profesinį mokesčių detalistams, kuris formaliai neskaito pardavimo mokesčių, bet mes mokame, pirkdami maistą ir rūbus.

Istatymų leidėjai sako, kad jie negali sumažinti tų mokesčių, nes tam reikalinga naujos konstitucijos, kuri būtų lankstesnė. Būk tu, gudrus žmogau, susigaudyti visoje toje sofistikijoje. Galingi įstatymų leidėjai, kurie gali užkrauti mokesčius pagal seną konstituciją, negali padaryti išimties dėl maisto, rūbų ir vaistų. Gali užkrauti, bet negali sumažinti!

(B. d.)

Passirodo, kad ir demokratine kraštuose irgi netrūksta "išminčių". Jei piliečiai ne-

Keistai atrodantis laivas yra sovietų "Kosmonaut Vladimir Komarov" su dviem radaro bokštais viršuje. Laivas skirtas susijungimui su erdvės satelitais. Jis stovi Jaltos uoste.

nori keisti mokesčių straipsnį konstitucijoje, tai pasirodo, kad galima įvesti tą mokesčių, ir piliečių neatsiklausiant, per piliečių rinktus atstovus. Ir pasirodo, kad tas nieko konstitucijai neprieštarauja dabar, kada administracija ir įstatymų leidėjų daugumą sudaro tos pat partijos žmonės. Dabar tik apsižiūrėta, kad yra žymiai lengvesnis kelias piliečius apkrauti mokesčiais. Esant demokratinei administracijai, Springfieldo respublikonai skaito tokį kelią nekonstituciniu.

Tai tu, vargšas žmogau, ir susigaudyk tose konstitucijose! Ir kas gali sakyti, kad įstatymų leidėjai nežino, kas yra teisė ir tvarka?

Irodinėjama, kad 38 valstybės turi pajamų mokesčių ir nieko ten tokio blogo neatstinka. 29 valstybėse irgi yra pardavimo mokesčiai.

Einama, ar bent stengiamasi eiti, psichologiškai pamazu smegenis plaukiant. Psichologai, o ne ekonomistai aiškina mokesčio reikalingumą. Jei nebūsiąs įvestas pajamų mokesčių, reikės kelti pardavimo mokesčių ir nuo to nukentėsia mokesčių mokėtojai ar net ir tie, kurie jokių mokesčių nemoka, bet maistą, rūbus ir vaistus turi pirkti. Illinois valstybinis ir savivaldybinis mokesčių viršijęs beveik visais tybes, turinčias tokį mokesčių.

Illinois universiteto prof. John Due, mokesčių žinovas, sako, kad jei Illinois mokesčiai maistui ir rūbams yra įskaitomas į visą pardavimo mokesčio procedūrą, tai tuo atžvilgiu Illinois stovi pirmoje vietoje. Mat, Illinois turi taip pat vadinamą profesinį mokesčių detalistams, kuris formaliai neskaito pardavimo mokesčių, bet mes mokame, pirkdami maistą ir rūbus.

Istatymų leidėjai sako, kad jie negali sumažinti tų mokesčių, nes tam reikalinga naujos konstitucijos, kuri būtų lankstesnė. Būk tu, gudrus žmogau, susigaudyti visoje toje sofistikijoje. Galingi įstatymų leidėjai, kurie gali užkrauti mokesčius pagal seną konstituciją, negali padaryti išimties dėl maisto, rūbų ir vaistų. Gali užkrauti, bet negali sumažinti!

(B. d.)

Darbingas Panevėžiečių Klubas susirinkimas

Kiekviena organizacija turi savo papročius ir tradicijas. Daugumas organizacijų yra susijungusios iš apylinkių, kurios nariai gyveno Lietuvoje. Panevėžiečių klubas vadovaujami panevėžietišku stipriu principu, kuris sako, kad "jeigu gyvenai, turi dirbti, o uždirbęs paremk lietuvių kultūrinius ir visuomeninius reikalus".

Klubas nesitenkina savo veiklos rėmuose, bet dirba daug platesniu mastu. Tai veiklai plėstis daug padeda intelektualai klubo nariai. Klubui priklauso nepriklausomos Lietuvos laikų buvę ekonominių, kultūrinių ir visuomeninių organizacijų veikėjai. Taip pat nepasilikę nušaliai aukštesnioji ir žemesnioji valstybinių bei savivaldybinių įstaigų valdininkija. Pagal išgales visi vieningai dirba klubo labui.

Lapkričio 22 dieną Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo atlaikytos Gedulo Mišios už mirusius klubo narius. Po mišių Jaunimo Centro rūmuose įvyko narių susirinkimas. Susirinkime buvo iškelta daug svarbių klausimų. Klubo pirmininkas Antanas Baleišis perskaitė mirusių narių sąrašą. Yra mirę šie nariai: Kazys Ginietis, Bronius Ivanauskas, Algirdas Kaušas, Jonas Andrašius, Ju-

lius Vepštas, Povilas Žilys, Jonas Kazanauskas, Eugenija Betkauskienė, Petras Mikalajūnas ir Petras Bogis. Visi mirusieji buvo pagerbti vienos minutės susikauptimu. Panevėžiečių klubas yra nusistatęs narių tarpe susirinkti stambesnę sumą pinigų ir juos įnešti Lietuvių Fondan, kad tie pinigai (Lietuvai atgavus nepriklausomybę) būtų panaudoti Panevėžio miesto ir apskrities kultūriniais reikalams.

Dr. Steponas Biežis kalbėjo Lietuvių Fondo reikalu. Jis pažymėjo, kad Fondas šelpia daug lietuviškųjų institucijų, kurios to dėka gali pilnai veikti ir klestėti. Jis kvietė klubo narius prie Lietuvių Fondo prisidėti. Lietuvių Fondui per Panevėžiečių klubą Dr. Steponas Biežis paaukojo 250.00 dolerių. Klubo valdyba jam išreiškė nuoširdią padėką.

Toliau Dr. Steponas Biežis kalbėjo pabėgusių į Turkiją Prano ir Algirdo Brazinskų reikalu. Susirinkimas iš klubo kasos paskyrė 50.00 dol. ir narių sudėjo 80.00 dol. Viso paaukota 130.00 dol. Kun. Kuzminskas prašė aukos religinei šalpai paremti. Jam iš kasos paskirta 50.00 dolerių. Atvykęs iš Romos kun. salezietis Petras Urbaitis norįs įsikurti Čikagoje, bet pradžia gyven-

mo neturįs pinigų. Prašė pagalbos. Jam irgi iš klubo kasos paskirta auka 50.00 dol.

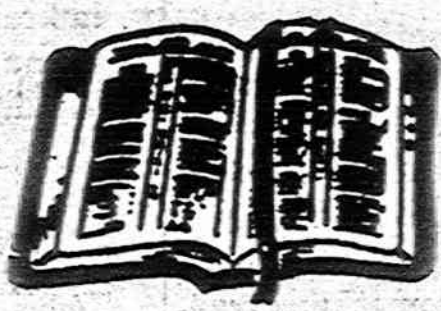
Antanas Stakėnas savo kalboje plačiai palietė spaudos reikšmę žmonijos gyvenime. Jis prašė paremti pinigineis aukomis Čikagoje išeinančius laikraščius "Drauga", "Naujienas", "Sandarą" ir "Laisvąją Lietuvą", o taip pat abi radijo stotis: "Margutį" ir Sophie Barcus. Pirmininkas Antanas Baleišis pažadėjo kiek vėliau skirti aukas minėtiems laikraščiams ir radijo stotims. Reikia tikėtis, kad panevėžiečiai yra garbingi žmonės ir pažadą netrukus išpildys.

Profesorius dr. Palokas skaitė labai įdomią šiuos laikus liešančią klausimais paskaitą. Tema "Studentų riaušės". Profesorius iškėlė daug visuomeninė nežinomų dalykų. Paskaitininko teigimu, riaušės dalyvauja, humanitarinių ir socialinių mokslų studentai. Jų amžius — nuo 20 iki 21 metų. Palyginus labai mažas nuosimtis. Tikslų mokslų studentai riaušėse beveik nedalyvauja.

Antano Baleišio nuomone, riaušėse dalyvauja studentai, norėdami išreikšti neapykantą vienos tautinės mažumos dominavimui moksle, ekonomijoje ir valstybinėje santvarkoje. Jų studentai universitetuose neužpelnę daug ge resnių pažymių ir baigus mokslus jiems garantuotas darbas. Kitų tautybių studentai tu privilegijų neturį. Profesorius jo nuomonės nepaneigė.

Po susirinkimo panevėžietės ponios, kurios pasižymi vaišingumu ir skanūs maisto gaminimu, visus svečius kavutė ir skanlais užkandžiais nuoširdžiai pavaišino. Norėjau sužinoti šeiminkės vadovės pavarde, bet, deja, tos paslapties neišdavė. Tad padėka visoms šeiminkėms bendrai.

Visi nariai po darbingo susirinkimo patenkinti išsiskirstė. Antanas Stakėnas

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liudžius, RASTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Zečenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJS OKANŲ ATEINA LIETUVIA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliškis, SVENATADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kalrys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingelis, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 238 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAI, 238 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALINĖ, \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, \$10.00
17. Petronėlė Orinaitė, KA LAUMĖ LEMĖ, 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai. \$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografinė, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Today's FUNNY

MATRIMONY BONDS ARE NO GOOD UNLESS THE INTEREST IS KEPT UP

© 1970 by NEA, Inc.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6190

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per
six months, \$6.00 per 3 months. In
other USA localities \$18.00 per year,
\$10.00 per six months, \$5.00 per
three months; Canada \$20.00 per year;
other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$20.00
pusei metų \$11.00
trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00

NAUJENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$1.75

Kanadoje:
metams \$20.00
pusei metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.00

Užsieniuose:
metams \$21.00
pusei metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Okupavo, bet nenori prisipažinti

Naujienos, vertindamos paskutinės Alto konferen-
cijos nuotakas ir nutarimus, paršė, kad dabartinei rusų
okupacijai ateis galas, kaip atėjo pirmajai. Kaip buvo iš-
vyti iš Lietuvos rusų caro žandarai ir atstatyta nepri-
klausoma Lietuva, taip bus išvyti iš Lietuvos ir dabarti-
niai rusai čekistai, o lietuviai vėl pradės savarankiškai
tvarkyti visus savo krašto reikalus.

Ne tik patiem rusams, bet rusų tarnybon stoju-
siems keliems lietuviams nepatiko šitokios Alto nuotai-
kos. Dar labiau jiems nepatiko Naujienos, kurios tas
nuotakas išryškino ir platiems Amerikos lietuvių sluoks-
niams labai nepatinka žodis "okupacija". Jie pripažįsta,
kad anksčiau Lietuva rusų buvo okupuota, bet dabar to-
kios okupacijos jie nepripažįsta. Jie turi drąsos tvirtinti,
kad Naujienos, rašydamos apie dabartinę rusų okupaci-
ją, ne tik "persitempė", bet "pasikorė logikos virve".
"Vilnis" rašo:

"Lyginti kas tada buvo ir kas dabar yra, tai
daugiau kaip nesupratimas Lietuvos status quo, ar
nenorėjimas suprasti. Bet, greičiausiai, Naujienų
redaktorių ir visų reakcinių nacionalistų propagan-
da, kad Lietuva "okupuota", yra bukaprotiškas.
Lietuvos prisijungimas prie socialistinių respublikų
Sąjungos jiems yra okupacija. Jiems šios dvi sąvo-
kos vienas ir tas pats". (Vilnis, 1970 m. lapkr. 28 d.,
2 psl.).

Naujienos šių dviejų sąvokų nesuplakė. Nesuplakė
tų dviejų sąvokų ir didelė Amerikos lietuvių dauguma.
Tos dvi sąvokos yra labai aiškios kiekvienam lietuviui,
šiandien gyvenančiam rusų okupuotoje Lietuvoje, Sibi-
ro tundrose arba Kazachstano prievartos darbo stovyk-
lose. Nuo tos dienos, kai Sovietų Sąjungos užsienio rei-
kalų ministras Vjačeslavas Molotovas iškviė į Maskvą
Lietuvos užsienio reikalų ministrą J. Urbšį, premjerą An-
taną Merkį ir įteikė jiems 12 valandų ultimatumą, o ne-
priklausoma Lietuva, kartu su kitomis Pabaltijo respub-
likomis, rusų karo jėgų buvo okupuota. Į Kauną, Šiau-
lius, Raseinius, Tauragę, Marijampolę ir kitas vietas
išliaužė sovietų tankai. Jie ne tik minėtus miestus, bet ir
visą Lietuvos pasienį okupavo.

Į Kauną atskridęs sovietų ambasadorius Pozdniako-
vas ir specialus Stalino patikėtinis Dekanozovas įsakė

LIETUVA PRIEŠ 70 METŲ PIRMĄ SYKĮ PASAULINĖJE PARODOJE

Šimet sukako 70 metų, kaip
rusų valdomi lietuviai, palikti
be savo spaudos tėvynėje (o
pats Lietuvos vardas ištrintas
iš žemėlapių, geografijos ir is-
torijos vadovėlių), atkreipė dė-
mesį į Lietuvą ir jos priespaudą
1900 metų pasaulinėje parodo-
je Paryžiuje. Pirmieji progą
pastebėjo JAV lietuviai, nes
galejo tik užsienio lietuvių, nes
Lietuvoje būtų už tai tekę su-
silaukti tik persekiojimo, ir po
Paryžiaus parodos, kaip buvo

ja sovietų kariams, ką jie turi daryti, ir Maskvos tar-
nybon išjungusiems ir iš Rusijos atvažiavusiems lietu-
viams, kaip jie turi organizuotis. Dekanozovas įsakė
Merkiui paskirti Paleckį Lietuvos ministrų pirmininku,
o vėliau įsakė tam pačiam Paleckiui Antaną Merkį išsiųs-
ti į Sovietų Sąjungos gilumą. Sovietų ambasadorius Poz-
dniakovas tvirtino ir Lietuvos Aide paskelbė, kad sovie-
tų karo jėgos nesikėsins į Lietuvos nepriklausomybę bei
vidaus reikalus, tuo tarpu specialiai paruošti čekos agen-
tai pradėjo įtakingesnių lietuvių areštus.

Paleckis, Gedvila ir Niunka paskelbė "rinkimus" ir
"liaudies seimą", bet netrukus kiekvienam paaiškėjo, kad
kandidatais į minėtą "seimą" galės būti tik tie Lietuvos
komunistų partijos nariai arba sovietų imperializmo eks-
pansijai pritarantieji žmonės. "Rinkiminės" kampani-
jos metu nei vienu žodžiu niekas neužsiminė apie Lietu-
vos prijungimą prie Sovietų Sąjungos, o kai susirinko
vadinama "liaudies seimo" atstovai, tai rusai pirmiau-
sia pakišo jiems pasiūlymą įjungti Lietuvą Sovietų Są-
jungon. Šiam pasiūlymui buvo paruošti tiksliai kompar-
tijos atstovai, bet ne visi "liaudies seimo" nariai. "Sei-
mo" narių tarpe kilo protesto balsų. Rusams teko apsiūti
"seimo rūmus" sovietų kariams, o į koridorius teko siūsti
mongolus čekistus, kad nugalėtų abejojančius ir ne-
norinčius balsuoti už prijungimą.

Lietuvio laisvų rinkimų nebuvo, kurių metu didelė
krašto gyventojų dauguma būtų galėjusi pareikšti savo
valią. Tuo metu Lietuva buvo rusų karo jėgų ir polici-
jos okupuota. Bet kokia politinė veikla Lietuvoje buvo
uždrausta, o įtakingesni veikėjai sumirti. Veikė tik tie so-
vietų imperializmo ekspansijai pritarantieji žmonės, di-
riguojami pačių rusų. Nutarimas įjungti Lietuvą į So-
vietų Sąjungą buvo pačių rusų sugalvotas ir prievarta
net "liaudies seimo" pravestas.

Nutarimas įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą galio-
tų, jeigu nutarimo metu Lietuvoje nebūtų buvęs nei vi-
nas Sovietų Sąjungos karys, nei vienas rusų tankas; jei-
gu Lietuvoje tuo metu nebūtų buvęs nei vienas rusų prie-
vartą primetantis čekistas; jeigu Lietuvoje nebūtų buvęs
nei vienas Lietuvos kompartijos bilietu prisidengęs "sve-
timos valstybės agentas. Vadinamas "prijungimas" bū-
vo okupacijos metu lietuviams primestas, todėl jis ir ne-
galioja. Jį primetė lietuviams okupantas. Pačioje Lietu-
voje "prijungimo" okupantas dabar primeta prievartą,
bet jis "prijungimo" minties negali primesti laisvame
pasaulyje gyvenantiems lietuviams.

Iš okupuoto krašto rusai privalo pasitraukti, užtat
okupaciją jie bando vadinti prijungimu, kad galėtų ir
toliau skriauti ir išnaudoti lietuvius. Bet jiems nepavyks.

brežti ir politinius lietuvių sie-
kimus, parodant draudžiamas
Lietuvą įvežti knygas, laikraš-
čius. (Tuo atžvilgiu tas pats ir
šiandien po 70 metų pas sovie-
tus. Red.). Tų pačių metų pra-
džioje "Varpe" atspausdintam
lietuviškojo skyriaus pasaulinė-
je parodoje surengimo komiteto
atsisaukime (komitetas išleido
3 atsisaukimus) prašoma Lietu-
voje, Amerikoje ir kitur gyve-
nantių tautiečių, "kuriems bran-
gūs reikalai numylėtos Lietuvos,
kurie supranta svarbumą užma-
nymo, kiek kas gali paaukoti pi-
nigų ir siuntinėti visokius lie-
tuviškus atspausdintus".

Į atsisaukimus gyvai atsilie-
pė JAV lietuviai ir komitetas,
vadovaujamas kun. Jono Žilins-
ko-Žiliaus (1870—1932), surin-
ko virš dviejų tūkstančių doli-
rių. Komitetas kvietė dr. J. Ba-
sanavičių rūpintis lietuviško
skyriaus įrengimu, bet šiam ne-
galint, kreipėsi į "Varpą" ir
"Ukininko" redaktorių dr. Juozą
Bagdoną (1866—1956), kuris,
atvykęs iš Londono, ėmėsi dar-
bo. Lietuvių skyriui vieta po la-
bai didelių pastangų buvo su-
rasta Trocadero muziejuje, Fran-
cūzijos švietimo ministerijos
globojamame Europos tautų et-
nografiniame skyriuje, bet su
sąlyga, kad parodoje nebus po-
litikos. Etnografinė paroda ne-
buvo pasirodžiusi, mažojoje Lie-
tuvoje įsteigtas komitetas su-
rinko 113 etnografinių ekspoz-
natų, o Lietuvoje susirinkti eks-
ponatai buvo slapta pergabenti
į Mažąją Lietuvą ir iš čia pa-
siųsti į Paryžių. Su dideliu rū-
pestingumu buvo renkami spau-
diniai, daromos spaudos ir eko-
nominės diagramos, ruošiamas
draudžiamos spaudos katalogas
prancūziškai, kuris vėliau bu-
vo slapta dalinamas.

1900 m. gegužės 15 d. gauto-
se patalpose buvo įrengtas lietu-
vių kambarys — pirkia, kuriame
manekenis buvo rodomos pirk-
lybos. Vitrinose buvo išstatyti
sodžiaus menas, audiniai, o spi-
telėse buvo draudžiamos knygos,
senieji raštai bei spaudiniai, ke-
li XIX a. rankraščiai. Prieš kam-
barį buvo diagramos ir žemėlai-
pai. Parodos metu apie Lietu-
vą ir lietuvių, Lietuvos praeitį,
tuometinę priespaudą ir spau-
dos draudimą paskaitas skaitė
kalbininkas Robert Gauthiot, St.
Geršinskis, kun. J. Žilinskas-Ži-
lius, T. Volkov. Parodos progą
buvo išleista 36 psl. knygytė
"Suskaita arba statistika visų
lietuviškų knygų, atspaus-
tų Amerikoje nuo pradžios lie-
tuviškos Amerikos emigracijos iki
1900 metų", o apie spaudos
draudimą Lietuvoje — rusų ne-
malonumų — sužinojo prancūzų
laikraščiai.

Žemės ūkio departamento miškų tarnyba duoda patarimų, kaip iš-
sirinkti gerą eglinę ateinančioms kaledų sąveikoms. Šviežios eglinės
spyglių yra lankstūs, padidėjusios eglių kotų ir žemės spyglių nebyra,
o pats kotas yra drėgnas, saukuotas.

Amerika išdavė rusams pabėgusį lietuvių jūrininką

Šiandien apie 3 val. dienos per
radiją išgirdau žinią, kuri po tru-
putį aiškėjo:

Rytiniuose JAV pakraščiuose
vandenynse, kažkur Bostono
Mass., apylinkėse, iš rusų-komu-
nistų valstybinio žvejų laivo ir
JAV valstybinį pakraščiuose sar-
gybos laivą pabėgo lietuvis jū-
rininkas, kur įsai buvo radištu,
Lietuvįs prašėsi politinio pabė-
gėlio teisių. Rusai reikalavo pa-
bėgusį jiems sugrąžinti.

Lietuvis buvo sulaukęs pas
amerikiečius apie aštuonias va-
landas. Per tą laiką JAV Pa-
kraščių Sargyba susisiekė su
JAV State Dept. (Užsienio Rei-
kalų Ministerija) ar kt. ir prie-
vartą pabėgusį jūrininką grąži-
no rusams-bolševikams.

As, gal kaip ir visi lietuvių,
šiuo JAV-ly veiksmu labai pasi-
piktinau. Tuoj skambinau vie-

nam mūsų politinės organizaci-
jos vadovui, prašydamas kiek ga-
lima stipriai protestuoti. Jis pa-
žadėjo. Skambinau Los Ange-
les Times redakcijai, bet ji dar
jokių žinių neturėjo. Paskambi-
nu KABC radijui, jų žinių re-
daktorių man perskaitė gautą
prašėsimą. Skambinau Herald-
Examiner redaktoriui, kuris pa-
sirodė mūsų reikalą palankiau-
sias. Visiems sakiau, tokiu el-
gesiu JAV ne tik eina prieš pa-
prasčiausią humaniškumą, bet
net prieš pagrindinius JAV eg-
zistencijos bei įkūrimo dėsnius.
Gėda, turinti nedaug lygių pa-
vydžių. Jis pilnai sutiko.

Pasiūniau protesto telegram-
mą Boston, Mass., burmeisteri.
Parašiau protesto laiškus JAV
prezidentui, JAV State Dept.,
Boston, Mass. Coast Guard.
Taip pat parašiau laiškus amerikie-
čių redakcijoms ir vieną ispanų
k. laikraščiu.

Idomu, kaip šį įvykį aiškins
mūsų diplomatai?

Jonas Litas

SUNKU PATENKINTI

Tėvas atsiveda penkerių metų
sūnelį prie motinos lovos ir ro-
do naujamini: "Žiūrėk, gavai
naują broliuką, Patinką?"
Sūnelis: Nieko sau, bet geriau
būtų buvęs automobilis...

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

Pakalnės (Lankos) ir Labguvos apskritys

Devyni nemunai, devynios saulės.
Ir mirkė debsų kaip žąsys vandeny.
Kaimėnė kuturį prigūdiusi prie kranto,
Sviežia žuvim alsuoja ir aitrūs derva.
Kada užgستا raudoni stogai žalių kaštonų vygėi,
Skirvytė mirkioja bakenų akimis.
Devyni nemunai žvaigždės per naktį plukdo
Į Kuršių marių mėlynus tinkleus.
Vytautas Mačiūka

14 STANISLOVAS DULČINSKIS

Panašus dalykas atsitiko ir seniai Švelniui (vokiš-
kai rašoma Schwellnus). Vakare jis užstatė venturius
mažojoje Rungelės upokšnio atšakoje, bet ryto metu,
rado juos iš po nakties išvilktus į pievą kitoje upės pu-
sėje ir, žinoma, suplėštus. Per upę plaukiantys brie-
džiai buvo įsivėję į čia sulaistų venturius ir juos paskui
save ištempė ir krantą sutraukinėjo, bandydami nusi-
kratyti nuo jų. Tinkluose nakties metu įstrigusios ke-
lios žuvys taip pat buvo išvilktos į pievą.

1943 metų rugsėjo mėnesį Mainus iš Karklės pro
Lūją važiuojo arklių traukiamu vežimu miško keliu į
Isc. Grįžiant vėlyvu popiečiu atgal, ties Lapių kalnu
krūmuose jis išgirdo lūžtančių šakų traskėjimą. At-
kreipęs į tai dėmesį, jis gal 30 metrų nuotoly miške
pamatė dū stiprius briedžius įnirtingai tarpusavy be-
kovojančius dėl patelių, kurių net šešios stovėjo neto-
liese, laukdamos kovos rezultatų. Deja, besikauną
gyvūniai baidė jo arklius ir jam teko nesustojant va-
žiuoti tolyn, nes nerimstą arklių galejo pasibaigę įsk-
ti į pakelės pelkes, todėl jam taip ir neteko pamatyti
tos kovos išdavų.

RUSŲ NELAISVĖJE

Rusų kariuomenei įsiveržiant, Mainus su savo sei-
ma bandė pasitraukti į Vakarus, bet pakely buvo at-
kirsti ir su žmona ir dukterimi buvo grąžinti atgal. Mai-
nus atsidūrė Karklėje įrengtoje belaisvių stovykloje.
Jau tada jis Karklėje rado didelius pasikeitimus. Pen-
kiolika Karklės sodybų buvo nudegę, daug namų ap-
griauta minas besprogdinant. Su Mainum Karklėje
buvo internuoti ir kiti 30 to bažnytkaimio gyventojų,
kurie ten išbuvo iki 1948 metų.

Kiekvieno pamario kaimė rusai turėjo įsteigę savo
komendantūras, gi Karklėje jų buvo net penketas. Iš
jų viena komendantūra eidavo kasdieną medžioti. Ka-
reiviai šaudydavo kiekvieną pamatytą žvėrį, ar tai
būtų briedis ar stirna. Daug sužeistų briedžių pabėg-
davo į pamario pelkes ir ten gaudavo galą, nes rusai
pašauto gyvulio nesivydavo. Jau 1945 metų gale miško
žvėrelių skaičius tiek sumažėjo, kad rusai prarado no-
rą eiti į medžioklę, nes nieko nebegalėdavo miškuose
užtikti.

Tada prasidėjo ančių medžioklės. Internuoti be-
laisviai turėdavo gaudyti žuvis rusų igulai Rygoje
ir kas antrą dieną iš Pamario išsiųsdavo sunkvežimį
į Rygą su sugaudyta žuvimi, gi iš ten į Pamarią atvažiuo-
davo rusų karininkai ančių medžioti.

Baigiantis 1947 metų vasarai, į pamari atvažiavo
liga automobilių kolona su aukštais rusų karininkais,
kurie apsisėjo Karklėje. Belaisvių stovyklose koman-
dantas atrinko iš savo stovyklos šešis belaisvius, ku-
riuos priskyrė laiveliais išvežti medžiotojus į pamario
nendrynus ir juos medžioklėje aptarnauti.

Į Mainaus aptarnaujamą valtį sėdo rusų maršalas
su savo adjutantu ir vienu pulkininku. Maršalas lais-
vai kalbėjo vokiškai, buvo vidutinio ūgio ir labai tai-
klus medžiotojas. Su kiekvienu sūviu jis pataikydavo į
skrendančią antį. Pusrėčiams jis iš savo mundyrius

kšėnės išsitraukė agurką ir gabalą juodos duonos,
daugiau nieko prie savęs neturėjo. Nušovę apie 30 an-
čių, jie grįžo atgal.

Sekandį dieną Mainui vėl teko plaukti į ančių me-
džioklę. Šį kartą su juo valtyje plaukė milžiniškos
povyzos rusų generolas, ypač šiek tiek mokesčių ne-
medžioklė jam labai prastai sekė. Gal dėl savo dy-
džio ir svorio, jis nedrįso laively pajudėti ir visą laiką
šaudė sėdėdamas. Išsaudęs dvi patronų dėžes ir visą
laiką be paliovos keikdamasis, jis tesugebėjo pataikyti
viena vieną mažąją laukinę antelę.

Jiems nuplaukus prie Gaurynės (vok. Gaurin)
ilankos galo, čia ilgą laiką nepataikydamos nė į viena
antį, generolas staiga apsisuko ir išspraudė šautuvą į
Mainaus rankas, rodydamas rankų mostais į dangų,
kad dabar jis turi bandyti šovą laimę. Nors ir nustebes,
Mainus paėmė šautuvą ir, antims pakilus prisitaikė
ir iššovęs tuo sūviu numušė gan stambią antinę. Už tai
generolas jį pagyrė ir davė pokelį cigarečių, bet šautu-
vą tuoj atsiėmė atgal. Gal pabūgo tiksliaus šaulio.

Mainui teko dažnai plaukti į ančių medžioklę ir su
savo belaisvių stovyklos komendantu, kuris jau 1946
metais buvo įsigijęs šratinį šautuvą.

Apie dabartinę padėtį Karklėje Mainus irgi nieko
nezinojo, bet vienas klaipėdiotis rusų buvo išlaikytas
Karklėje iki 1959 metų. Pagal jo suteiktas žinias dabar
pamario kaimai yra paversti rusiškais žvejybos kol-
chozais, susidedančiais iš kelių žvejų brigadų po 30 —
40 žvejų kiekvienoje brigadoje. Brigados padalinys į
3 — 4 žvejų grupes, kurios laiveliais ir motorinėmis
valtimis vyksta žvejoti. Sugauta žuvis siunčiama į Lab-
guvos esantį žuvų kooperatyvą. Karklėje tuo metu
buvo apie 800 rusų gyventojų, nors apie pusė miestelio
namų yra nudeginta. Sugriautas Karklės bažnyčios ak-
menys buvo panaudoti gatvių ir kelių taisymui. 1959
metų pavasari potvyniai pralaužė pylimus ir visos že-
mumos buvo apsemtos vandeniu, virsdamos pelkynais.

kuriuose įsiveisė nendrynai, karklynai, žilvilčiai ir
alksniai.

GULBĖS, LAUKINĖS ŽĄSYS IR GERVĖS KARKLĖS ILANKOJE

Saulutės spinduliams pradėjus karščiau kepti,
Kuršių Marių ledas pradeda tūti. Tereikia tik, kad
pradėtų pūsti drungnas pietų vėjai, atnešas ankstyvo
pavasario lietu, kuris ledą galutinai sutirpina kelių
dienų laikotarpy. Pradžioje ledo dangoje atsiranda
pavienės atviros vandens akys, kurios su kiekviena
banga darosi vis didesnės, kol visa ta ištįsus žiemos
mėnesių vandens plotas kausčius ledo dangą išnyks-
ta ir jos nebevaržomos bangos laisvai ritasi nuo kranto
ligi kranto.

Kai tik Karklės ilankoje atsiveria pirmosios atviros
vandens akys, į jas tuoj nutūpia laukinių ančių būriai.
Sekančiomis dienomis tarp jų pradeda maišytis pavie-
nės laukinės baltosios gulbės, kurių skaičius su kiek-
viena diena vis darosi didesnis. Tai pakeičius, ir rytus
traukiančios laukinės gulbės, nutupiančios Karklės
ilankos vandenys trumpam poilsui. Naujai keliaunin-
kų grupei į jų tarpą nusileidus, kildavo toli girdimas
šnarėjimas ir garsėjimas, tarytum jos tarpusavy da-
linčius paskutinėmis naujienomis ir vėliausiomis in-
formacijomis.

Iš metų į metus čia apsilankydavo ištisi simtai tų
majestetiškų paukščių, kurių balti rūbai mirgėdavo
savo balta plunksnija lyg marių bangų putojančios ke-
teros. Ankstybo rytmečio valandose, giliu lyg vargonų
balsu, gulbės užtraukdavo savo giesmę, sveikindamos
bebrėkstančią dienos aušrą. Ta jų giesmė nuskambėda-
vo rytmečio tyloje per plačius įmigusius marių plotus.
(Bus daugiiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liguosius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012
Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
ir sekmadieniais susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
2101 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 1-9, antradien., penkt. 10-4, ir
sekmadien. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadien. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Prima tik susitarus
Valandos: pirmadien., ketvirtadien. 5-8,
antradien. 2-4.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., penktadien. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradien. ir ketvirtadien.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadien.
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmadien.
nė 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima liguosius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonai GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GRADINSKAS
SPALVOTA TV
TIK \$199.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATID. SEKM. 11-4

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-3063

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONES Į LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS
Jeigu ateinančiais metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkinėjimų ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
riūtė ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilų draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir bižniz.
Patogios išmokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJENOS"

Ne visos moterys bijo pelių. St. Petersburg, Floridos mergaitė, 14 metų Nancy Kovic, laimėjo mokyklų mokslo varžybose pirmą premiją už savo bandymus su pelėmis, tiriant kai kurių glandų veikimą kraujo baltoms celiams ir vėžio ligai.

ALKOHOLIS IŠ ATMATŲ
Glasgovo universiteto, Angli-
joje, profesorius Andrew Por-
teous aiškina, kad kiekviena
mieste gyvenanti šeima Angli-
joje per metus išmeta po pora
tonų atmatų, kurios tinkamai
nesunaikintos teršia aplinką ir
sudaro sąlygas bakterijoms veis-
tis. Pašalinimas tų neproduk-
tingų dalykų kaštuoja apie 6 do-
leriai tona. Profesorius tvirtina,
kad yra galima atmatas su-
doroti pelningai ir naudingai —
jas paverčiant metyliniu alkoholiu.

Paėmus, pavyzdžiui, 250 to-
nų atmatų (garbage) ir iš jų
pašalinus metalų laužą ir stik-
lų šukės, liks dar 120 tonų, iš
kurių iš eilės pašalinus celiu-
liozę ir cukrų, liks galų gale 24
tonos metylinio alkoholio, kurio
kaina bus \$3,600. Kadangi me-
tilinis alkoholis labai plačiai nau-
dojamas pramonėje, toks jo pa-
gaminimas padėtų apvalyti nuo
taršos aplinką ir duotų pramo-
nei reikalingą produktą.

SIUNTINIAI
Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių pre-
kių. Automobilai, baldai, maistas, pinigai.

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswage-
nus, Volvus, Mercedes, Porschus ir
kitas užs. ir vietinės gamybos maši-
nas. Elektroninis tikrinimas, patyrę
mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telefonai: 434-4660

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DAŽAU NAMUS
IŠ VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna aprausta.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

TRUMPAI
— Kazys Deveikis šildosi
Arizonos saulėje, bet jis niekad
neužmiršta savo Cicero miesto.
Jis atsiuntė pranešimus apie
artėjantį susirinkimą, bet
planuoja dar truputį pabūti
Arizonoje. Niekuo jis nėra toks
ramus, kaip Chicagoje, todėl
jis skuba visas gimines apva-
žiuoti ir greičiau sugrįžti į Ci-
cero.
— JAV LB Taryba garbės
teismo pirmininku išrinko adv.
Joną Našliūną, o teismo na-
riais yra Arvydas Barzdukas,
kun. Jonas Borevičius, Bronius
Kviklys ir Zigmas Dailidka.

— Robertas Lorinskas, ga-
vęs daktaro laipsnį Georgijos
universitete, moko Chicago
miesto policijos akademijoje.
Jis parašė studijų apie tauti-
nių mažumų įtaką į Ameri-
kos politiką. Dabar jis gavo
5000 dol. garantiją tolimes-
nės tautinių mažumų ir Ame-
rikos valdžios studijoms.

— John Evans, daugelio lie-
tuviškų organizacijų veikėjas
ir lietuviškos veiklos rėmėjas,
yra išrinktas Kolumbo Vyčių
tarybos pirmininku.

— Marquette Parko Lietuvių
namų savininkų organizacija
pasisako prieš naujos Illinois
valstijos konstitucijos priėmi-
mą. Organizacijos pirm. Juo-
zas Bacevičius vietinės spau-
dos korespondentams išdėstė
kai kuriuos konstitucijos ne-
tikslumus bei kalbos dvipras-
miškumą, kas vėliau gali su-
kelti daug painiavos.

— Aktorius Julius Balutis
praves leidinio "Lietuvių švie-
tumas Vokietijoje" pristatymą,
kuris įvyks gruodžio 6 d. 2 val.
Chicago Savings & Loan Ass'n
patalpose, 6245 So. Western
Ave.

— SALFASS-gos Slidinėji-
mo Sekcijos vadovas Vytenis
Čiurlionis yra pakviestas Algį
Garlauską (19500 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio, 44117, tel.
216 - 486 - 6987), slidinėjimo
sekcijos komitetan nariu. Cen-
tro valdyba šį paskyrimą pa-
tvirtino.

— Bulgarijoje skysčiai par-
davinėjami ne litrais, o kilogra-
mais.

— Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

Joniskiečių Labdarybės ir Kultūros
Klubo priemoninis susirinkimas įvyks
antradienį gruodžio 1 d. 8 v. v. Tal-
man salėje, 4500 So. Talman Avenue.
Nariai-ės, jūs gausite atsilikimą
yra būtinas, nes bus renkama 1971
m. klubo valdyba ir daug kitų svar-
bių reikalų aptarti.
Po susirinkimo įvyks draugiškas po-
būvis su vaisėmis. A. K., rašt.

Bridgeporto Lietuvių Namų Savi-
ninkų Dr. Jos priemoninis susirinkimas
bus antradienį gruodžio 1 d. Chica-
gos Lietuvių Auditorijoje, 3133 South
Halsted St., 730 val. vakarų. Visi na-
riai ir narių kvičiami į susirinkimą,
nes bus rinkimas valdybos 1971 me-
tams ir taipgi yra daug svarbių rei-
kalų, po susirinkimo bus vaisės.
A. Kaulakis, rašt.

ELENA VARIAKOJIENĖ
Gim. GRABAUSKAITĖ-GRAFAITE GRABAUSKA
Gyv. St. Charles, Ill.
Mirė Chicagoje 1970 m. lapkričio 27 d., 4:30 val. po pietų.
Amerikoje išgyveno 21 metus.
Paliko nuliūdusius du sūnus: Liudviką Konec, Joną Variakojį, mar-
šias Heliną ir Jūrą; anūkus: Helenką, Renatą ir Jonuką, kitus gim-
nes, draugus ir pažįstamus.
Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje 2523 West 71 St.
Antradienį, gruodžio 1 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
ir laidojama Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Visi a. a. Elenos Variakojienės giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pata-
navimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka: sūnūs, maršios, anūkai ir kitų giminių.
Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus, tel. 476-2345.

Vienerių metų mirties sukaktis
A. + A.
KAZYS BATUTIS
Gyvenęs 6614 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
Mirė 1969 metais lapkričio mėn. 30 dieną, sulaukęs 85 metų amž.
Gimė Lietuvoje, Šilavoto parap., Pakonio kaime.
Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse, 1969 m. gruodžio 4 d.
Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta, sūnus Motiejus, marti Albina,
anūke Geraldine Kramarczyk, jos vyras Jerry, 3 proanūkai — Michael,
Paul ir Lori-Ann, anūkas Charles Batutis, jo žmona Peggy, du pro-
anūkai — James ir Christopher, brolienė Mary Batutis ir jos šeima,
sesers dukte Ona Zilinskiene ir jos šeima, brolio vaikai, gyv. Rockford,
Ill., ir Phoenix, Ariz., svogerka Eva Burbiene ir jos šeima, gyv. Spring-
vale, Ill., svogerka Magdalena Popierienė ir jos šeima Lietuvoje bei
kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Mes Tave, mūsų Brangiausią, niekuomet neužmiršime. Tu pas
mus jau nebegrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.
Tebūna Tau lengva ši žemė. Mirties metinių proga prašome pris-
minti velionį geru žodžiu.
Nuliūdę lieka žmona, sūnus, giminės.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NAUJOJI ŠERMINĖ ZINOMOJI ŠERMINĖ
DE YOUNG - VROEGH FUNERAL HOME LEONARD FUNERAL HOME
HOME 10821 S. Michigan Avenue
649 East 162nd Street Chicago, Illinois
South Holland, Illinois
Turime šerminis vietas kitose Chicago dalyse ir prie-
miesčiuose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo,
dieną arba naktį.
Skambinkite telefonu COMmodore 4-2228

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJNOM VISTA
REpublic 7-6600 REpublic 7-6601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASATIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Mickevičius Ištambule

Lenkiškų "Akryčių" ("Widnokrepi") žurnale apie Adomo Mickevičiaus mirtį Ištambule, Turkijoje, ir jo laidotuves Montmorency kapinėse Paryžiuje (Adomas Mickevičius mirė prieš 115 metų, 1855 m. lapkr. 26 dieną) Boleslaw Gebert rašo, kaip daug žmonių dalyvavo laidotuvėse, kad jo kūną lydint Ištambulo gatvėmis iš Yeni Sehir, nežūrint blogo ir šalto oro, milžiniškos minios iš paskui sekusios ir jas išvardija net pagal tautybes, būtent: "lenkai, turkai, prancūzai, vokiečiai, italai, graikai, žydai, armėnai, serbai, dalmatai, chorvarai ir daug kitų", tačiau visame 4 skilčių rašinyje nė vienu žodžiu nepaminėti lietuviai, kurie savo didžiojo, nors ir svetima kalba rašiusio poeto laidotuvėse negalėjo nebūti.

Rašytojas poetas, kurs būdamas tremtyje ir ilgėdamasis savo tėvynės Lietuvos rašė "Lietuva, tėvyne mano, tu esi kaip sveikata, tik tas tave branginti moka, kas tavęs netenka", lenkų paverstas lenku ir pasisavintos tik dėlto, kad lenkų kalba rašė. Taip galėjo padaryti rusai su Jurgiu Baltrušaičiu ir prancūzai su Orkaru Milašium, kurių pirmasis rašė rusiškai,

Kalakutų istorija

Kalakutai, kurie Amerikoje įsigijo tradiciją kaip Padėkos Dienos patiekmenė, priklauso kurapkų ir fazanų giminei ir kaip Šiaurės Amerikos archeologija rodo, čia jau "gyveno" prieš 40 milijonų metų.

Europos baltodžiai kalakutų gavo paragauti 1519 metais, kai ispanų konkvistadoriai, Hernandui Cortez vadovaujant, įsiviešpatavo Centro Amerikoje; jiems kalakutiena tiek patiko, kad laivais daug tų paukščių pasiuntė į Ispaniją, iš kur išsiplatino po Europą.

Kalakutai buvo pagrindinė patiekmenė, kai anglų piligrimai 1621 metais savo kolonijoje Plymouth, Mass., drauge su indėnais turėjo pirmuosius Padėkos dienos pietus.

"NAUJIENOS" BOLŠEVİKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

Atsiųsta paminėti

LIEUVIŲ DIENOS, 1970 m. lapkričio mėn., nr. 9. Red. Bern. Brazdžionis, leidėjas A. Skirius. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029.

Keturi puslapiai iliustracijų, skirtų prel. M. Krupavičiaus 85 metų sukakčiai paminėti.

Nemažai vietos skiriama L. Krikščionių Demokratų suvažiavimo programoje prarastam jaunimo simpoziumui apie kovą dėl žmogaus krikščioniškame ir komunistiniame pasaulyje. Minint šių metų Nobelio literatūros premiją, rašoma apie rusų rašytoją Solženiciną ir duodama jo romano "Pirmas ratas" ištraukų.

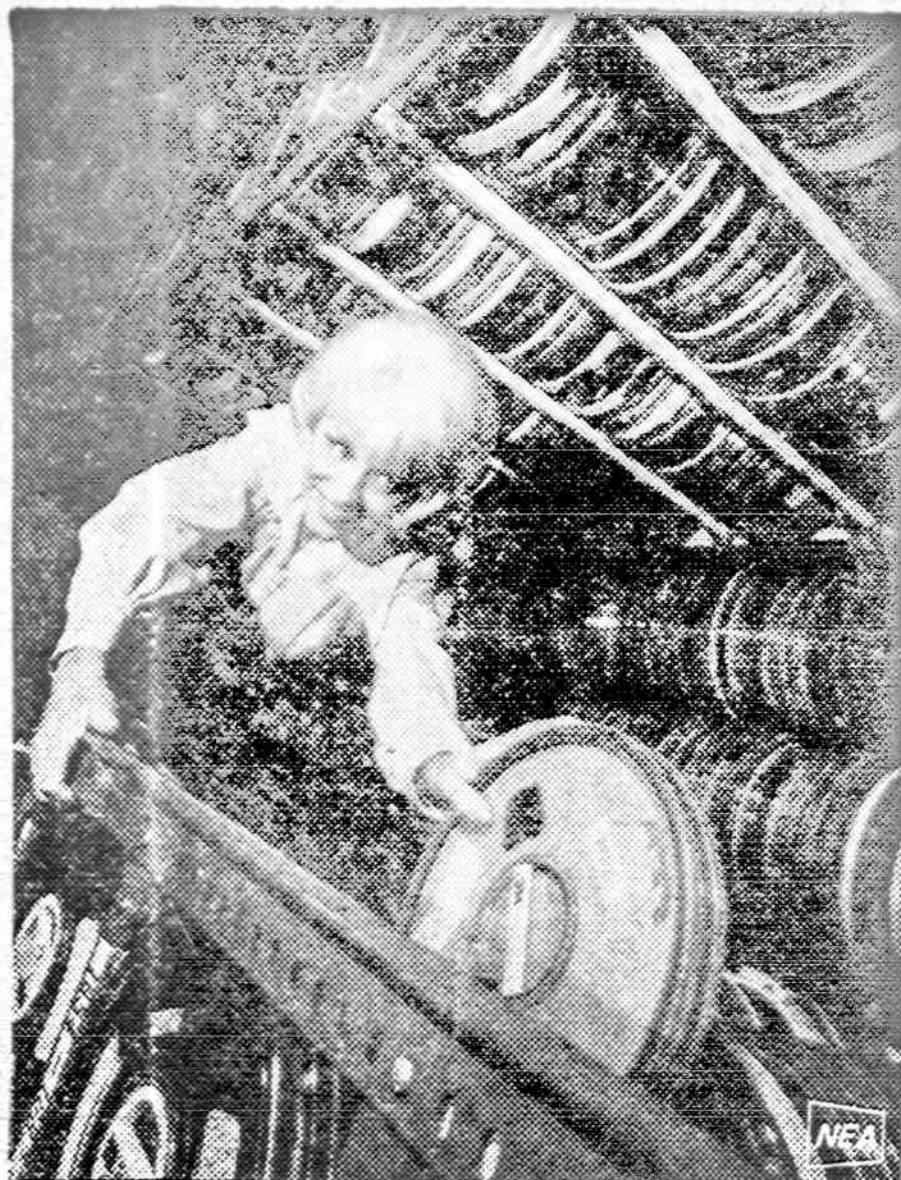
Buvusio "Dirvos" redaktoriaus Kazio S. Karpiaus-Karpavičiaus 75 metų amžiaus sukakties proga jo gyvenimo ir raštų apžvalga.

KARYS. Pasaulio lietuvių karių-veteranų mėnesinis žurnalas. Nr. 9 (1466), Lapkritis 1970. Karys įsteigtas Lietuvoje dar 1919 — Nepriklausomybės kovų — metais.

Turinyje: I. Mikšto eilėraščiai Lietuvos Kovotojų, Nekaltinki ir Kenčianti tauta; Jono Miškio: Karžygiai; K. K. Morakūno: Paskutinėmis nepriklausomybės dienomis Kybartuose; Prano Narvydo: Ruošmės kariauti dėl Lietuvos Nepriklausomybės; Ap. Skopo: Slaptoji spauda Viešintuose; B. B.: Sovietų klaida ties Berlynu? ir Algirdo Gustaičio: Kunigaikščio M. K. Radvilo (Našlaitėlio) 1613 metų žemėlapis amžių perspektyvoje, antroji dalis. (Pradžia buvo pakeitama Kario Nr. 8).

Tai tikrai kruopščiai paruošta išsami studija apie Lietuvos karalystės arba didžiosios kunigaikštystės teritorijas ir valdas įvairiais istorijos laikais, su visa eile istorinių žemėlapių, iš kurių galima susidaryti aiškia nuovoką, kokia buvo etnografinė Lietuva iki unijos su Lenkija ir unijos laikais, kokia beliko po padalinimo ir į kokią etnografinę Lietuvą lietuviai turi teisę atieityje.

Nauja Kosto Jurgėlos Lietuvos istorijos knyga apie 1862-64 metų sukilimą. Knyga turi virš 700 psl. gerai atspausdinta geram popieruje, gražiai įrišta drobės kietais viršeliais. Geras darbas atliktas LE leidykloje (Jz. Kapočius). Knyga atrodo įspūdingai, gražiai, bet taip pat aišku, kad tai nepigiai kaštavusi knyga. Buvo žinoma, kad autorius ilgai ir nemažai trūso padėjo susirasti leidėją. Tas viskas dabar liko praėityje, nes knyga jau gulėjo ant stalo, kur buvo padaryta maža parodėlė visų K. Jurgėlos parašytų knygų. Ta proga, š. m. lapkr. 7 d. sugūžėjo nemažai svečių į didelę Bethesda, Md. rezidenciją. Susirinko kaimynai, jo Liet. Balsas Am. (Voice of Amer.) bendradarbiai p. Kajeckai, Bačkiai, taip pat atvažiavo giminės net iš Floridos, taip pat atvykę Rudžiai ir Armonai, apie kurių lankymąsi Turkijoje, norint pagelbėti perbėgusiems tėvui ir sūnui Brazilskams, praskambėjo

Denver, Colorado yra savotiška biblioteka, kurioje nėra knygų, tačiau yra apie 700,000 magnetofono juostelių, kuriose įrašytos visų Amerikos žibalo šaltinių istorijos nuo 1890 metų. Šitokios žinios padeda geologams ieškoti naujų žibalo versmų.

Zubras ar Stumbras?

Karol Kanski ilgame Dziennik Związkowy straipsnyje "Zubr — Krolewski Zwierz" (Zubras — karališkas žvėris) stengiasi taurųjį Lietuvos girių valdovą — taurą-stumbrą-zubrą "sulen-kinti", tačiau kelias atvejais neišvengė nepabrėžęs, kad tai yra taip senas Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos (karalystės) gyventojas, kaip patys lietuviai.

Apie stumbrų kilmę autorius rašo, kad jų "pratėviai" buvo bizonai (bison priscus), iš kurių išsivystė dvi atmainos: Amerikos bizonas ir Europos bizonas. Jau kaip zubras šis girių žvėris atsikėlė iš Azijos į Europą ledų

gadynėje prieš kokį milijoną metų "drauge" su mamutu, plaukuotuoju nosragiu, šiaurės elniu, muskisiniu buliu ir kt., kurie arba išgaiso arba išsikėlė iš Europos. Tik zubras-stumbras liko, ir iš jo išsivystė dvi rasės: kaukazinė ir lietuviškoji (kaukazka i litewska).

Apie zubro vardo kilmę autorius rašo: "Kaip W. Krawczynski savo knygoje rašo — pavadinimas "zubr" yra kilęs iš slaviško "supr", kurs greičiausia yra paimtas iš lietuvių kalbos — tikriausiai iš žodžio "žuobris", kurs reiškė žagrę, žambį, kadangi įpykęs stumbras aria žemę savo ragais kaip žmogus žagrę.

— Okup. Lietuvoje pradėtas leisti naujas žurnalas, skirtas tėvams, "Seima". Paskelbta eilė pedagogų pasisakymų (E.)

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus, Kai aitravai ir laumės Skrajojo po laukus S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra liuanistinių mokyklų. \$3.00

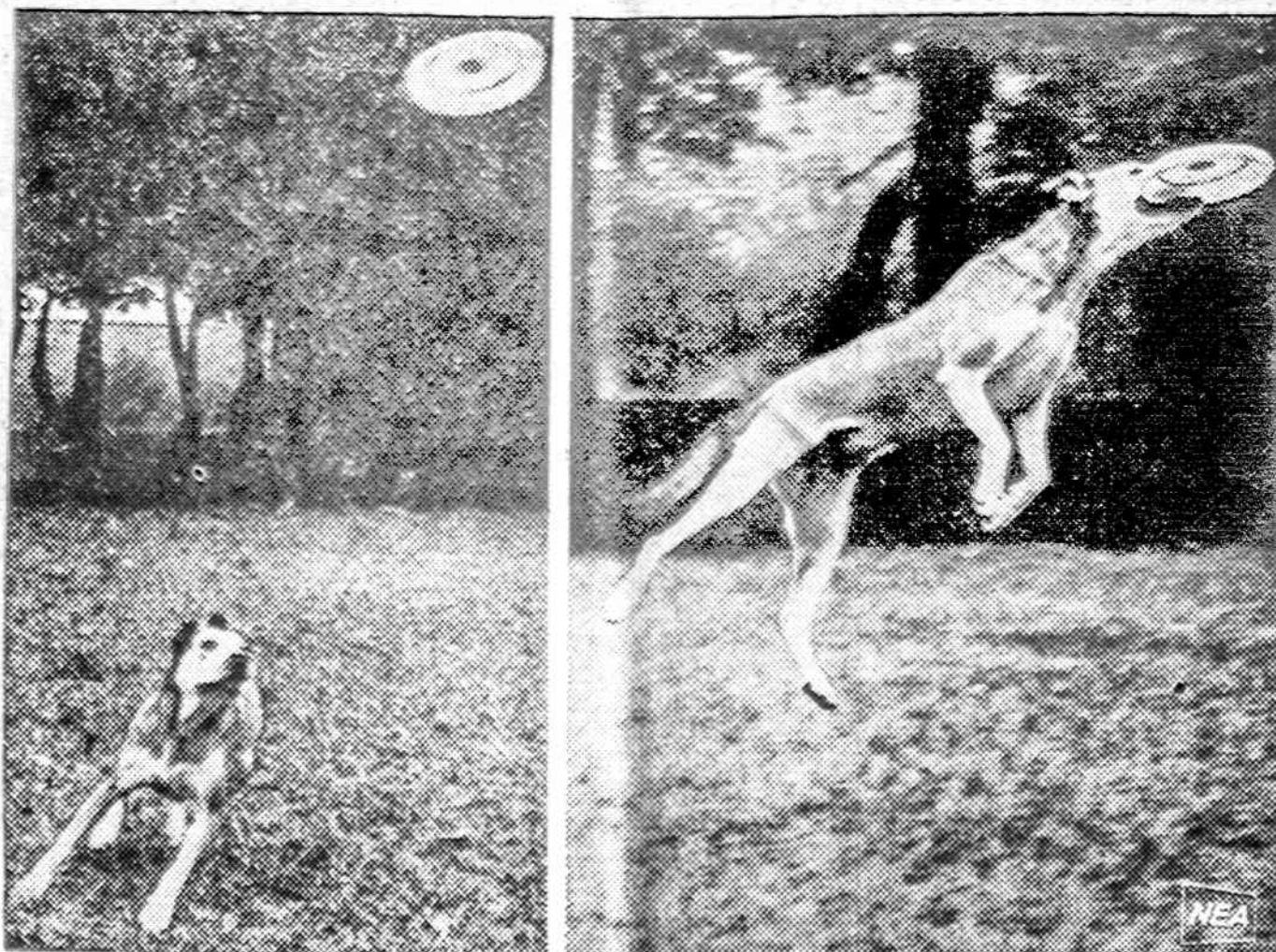
7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puišus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Ne vienas šuo moka atnešti numestą pagali, tačiau ši Kalifornijos kalytė geriau mėgsta žaisti su "skraidančiomis lėktuvėmis", "Frisbees", Ji lėkštes vejasi ir sugeba jas pagauti oro.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIMS DRAUDIMO REIKALAIMS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dvie-

jų aukštų namas, moderniški ir nauji

reigimai — judri vieta — labai geras

biznis, lengva aptarnauti.

3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rink-

tinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų. 60 p.

sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX,

INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

PARDUODU — PERKU

Namus Chicagoje ir ūkius

Illinois valstijoje.

LISKUS REAL ESTATE

2502 West 69 Street

Tel. 434-8786

EVERGREEN PARKE 6 kamb. 3 mie-

gamųjų mūras su įrengtu rūsiu, cen-

triniu oro vėsinimu ir daug priedu.

\$38,500. Skambinti savininkui telef.

425-6374

HANDYMAN SPECIAL

9 room house, 2 baths.

Needs work.

A bargain at \$3500.

1347 E. 71st Place

468-0096

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

CLERK TYPIST

GENERAL OFFICE

Salary open. Fringe benefits.

Vic.: Cicero & Chicago.

CALL: MARTY

722-6600

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

JOURNEYMAN MECHANICS

N E E D E D

Must be experienced in Gas

and Diesel Engines

CALL 376-5200

VIREJAS IR TAURIUS

Dviejų suaugusių šeimai vakariniame

priemiestyje, o nuo vasario vidurio iki

gegužės pradžios Arizonoje su apmo-

kėtomis išlaidomis. Aukštas atlygi-

nimas, geros patalpos gyventi ir išlai-

kymas. Reikalingos geros rekomen-

dacijos, atsakant — duoti telefono nu-

merį. Rašyti:

% AF 303 223 W. Washington

Chicago, Ill. 60606

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir Įrenginiai

PIGIAI PARDUODAMA 2 lovos su

matracais ir 2 komodės. Teirautis tel.

778-5853

BUSINESS CHANCES

Biznis Progos

SKUBIAI IR GALUTINAI parduoda

Brighton Parke gera ir pelninga ta-

verna su mūriniu pastatu.

Teirautis tel. 247-4698.

ZMONĖS PERKA NAMUS

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Bright-

on Parke. Duoda virš \$16,000 nuo-

mos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi,

tai nupirksi už \$52,500.

2 NAMAI — gražūs 3 butai arti mū-

so ofiso. Savininkui tuojau reikia

parduoti vilijonai už \$38,800. Banko

užtikrinta paskola virš \$27,000.

5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto

mūro garažas pačiame Marquette Par-

ke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ilgų at-

duoda už \$48,000.

PLATUS LOTAS, Marquette Parke

centrinėje gatvėje. Kaina — susi-

tarsim.

PUIKUS, DIDELIS 2 po 6 mūras.

Gazu šildymas, platus sklypas, mūro

garažas, arti ofiso. \$29,500.

2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras,

3 auto mūro garažas, Marquette Par-

ke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS. Gražus — kaip

naujas. Geros pajamos, arti mūso.

\$19,600.

PAJAMŲ MŪRAS. Svarūs ir gražūs

2 butai, 5 ir 3 kambariai, garažas,

arti 71-mos ir California. Kaina tin-

ka — \$25,000.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-

NOME įvairaus dydžio namus visur.

Parūpiname paskola, visokeriopą ap-

draudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

PProspect 8-5454

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas pada-

rytas šildomam porčiuge. Šilima ga-

zu, moderni virtuvė ir vonia, 2 auto-

mobilių garažas. \$20,500.

4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (vir-

šus neužbaigtas), apnavijus mūrinis.

Šilima gazu, aluminijaus langai, 2 au-

tomobilių garažas. Šoninis įvažiavimas,

platus sklypas. \$25,000.

5 KAMBARIŲ mūrinė rezidencija.

Šilima gazu, 1½ auto garažas, platus

sklypas. \$18,900.

2 PO 6 MŪRINIS. 2 atskiri karštu

vandeniu šildymai gazu. Modernios

virtuvės. 2 automobilių garažas, Mar-

quette Parke. \$32,000.

2 PO 5½ IR 4 KAMB. RŪSY. Šil-

ma gazu, alumin. langai, platus skly-

pas, graži nuosavybė Gage Parke.

\$43,000.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE, mū-

rinis. Alumin. langai. Šildymas gazu,

garažas, Marquette Parke. \$52,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi-

su rūšių namo apšildymo pečius ir

air-conditioning i naujus ir senus na-

mus. Irengiu vandens boilerius ir

stogų rinas (gutters). Darbas atlie-

kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.

Apskaičiavimai nemokamai.

Turui leidimus dirbti mieste ir

užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute-

kamuosius vamzdžius sutalsome arba

naujus idedame.

KAMINUS IŠVALOME ir pataiso-

me. Nudžizome namus iš lauko ir at-

liekame "tuckpointing" darbus. Esame